

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स

आनन्दकुटी विहार

प्रकाशक

आनन्दकुटी विहार गुठी, स्वयम्भू

[सं. द. नं. १/०३१ प्रृष्ठ. अ. का. का.]

वर्ष ६
अङ्क ३, ४

ने. सं. १०६८
ई. सं. १६७८

वार्षिक ५/-
न्यूल्य १/-

“आनन्द भूमि” क्रो न्तियन्त

- १) ‘आनन्द भूमि’ आनन्दकुटी विहार गुठीको मासिक मुख्य-पत्र हो । ‘आनन्द भूमि’ पूर्णिमामा निस्किन्छ ।
- २) यसको वार्षिक चन्दा रु० ५/-, अधं वार्षिक रु० ३/-, एक प्रतिको रु० १/-, जुन महिनामा पनि ग्राहक बन्न सकिन्छ ।
- ३) बुद्ध-धर्म सम्बन्धी लेख मात्र यसमा छापिने छ ।
- ४) कुनै लेखकद्वारा प्रकट भएको विचारको उत्तरदायी सम्पादक मण्डल हुने छैन ।
- ५) प्रबन्ध सम्बन्धी पत्र व्यवहार र चन्दा व्यवस्थापकको नाममा पठाउनु पर्छ । पत्र व्यवहार गर्दखिएर आपनो ग्राहक संख्या, पूरा नाम ठेगाना राख्नुसित लेखी पठाउनु पर्छ ।
- ६) पत्रिका नलिने भएको खण्डमा वा आपना ठेगाना हेरफेर गर्नु परेमा एक महिना अगाडि ने व्यवस्थापकलाई सूचना दिइनु पर्छ ।
- ७) कुनै पत्र रचना प्रकाशित गर्ने वा नगर्ने अधिकार सम्पादक मण्डलमै रहनेछ ।

आनन्द भूमि कार्यालय आनन्दकुटी, स्वयम्भू, काठमाडौं

विषय सूची

बुद्ध-वचन	१
मेण्डकका नाति उग्रहको परिचय	२
सरसरि हेरेपछि	५
विद्यमान उत्पीडन तथा दुःख हटाउन बुद्धको सन्देश	
प्रभावकारी	६
अनित्य जगतमा	८
नमो बुद्ध	८
त्याग तथा खोज	९
निर्वाण मार्ग : शील समाधि र प्रज्ञा	१०
पूज्य अमृतानन्द महास्थविरयात	
धर्मपूजा (अभिनन्दन-पत्र)	१२
थद्धाको दुइ शब्द	१४
धन्य बुद्ध, धन्य खः छ धात्यें	१४
अंगुत्तर निकाय-२	१५
बौद्ध गतिविधि	१६

“चरथ भिक्खवे चारिकं बहुजन हिताय बहुजन सुखाय लोकानुकम्पाय अत्थाय
हिताय सुखाय देवमनुस्सानं । देसेथ भिक्खवे धर्मं आदिकल्याणं भजभेकल्याणं परि-
योसान कल्याणं सात्थं सद्यञ्जनं केवल परिपुण्णं परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पकासेथ ।”

(महाबग्ग-विनयपिटक)

भिक्षुहरू ! बहुजन हितको लागि, बहुजन सुखको लागि, विश्वमाथि दथाको लागि, देव र मनुष्यहरूको हित,
सुख र कामको लागि संचार गर । भिक्षुहरू ! आरम्भ, मध्य र अन्त समयसम्म कल्याण हुने धर्मको अर्थ र भाव सहित
उपदेश दिएर सम्पूर्ण परिशुद्ध ब्रह्मचर्य (धर्म) को प्रकाश पार ।

संपादक मंडल

भिक्षु अश्वघोष, श्रो वटुकृष्ण ‘भूषण’, श्रो न्हुछेबहादुर वज्राचाय

आणण्डु भूषण

वर्ष ६	आनन्दकुटी	असार, श्रावण २०३५	स्वयम्भू	अङ्क ३,४
		बुद्ध संवत् २५२२		

बुद्ध-वचन

कालामहरू ! कुनै पनि कुरालाई सुनेको आधारमा स्वीकार नगर्नु, न त परम्परावाट, न प्रथा,
न ग्रन्थमा लेखेको छ भनेर न तर्कबाट सिद्ध भए पनि न राम्रो लागेकोले न आफूलाई मन परेकोले तथा
यो श्रमण हाम्रो गुरु हुन् यस्तै विचार गरेर ।

कालामहरू ! जब तिमीहरू आफैले जानु पर्छ कि यो कुरा अकुशा, सदोष, विद्वानहरूले निन्दित
र यसलाई ग्रहण गरेको खण्डमा दुःख र अहित हुन्छ भने कालामहरू त्यसलाई छोडी दिने ।

अंगुत्तर निकाय

भिक्षु अमृतानन्द

अङ्गदेशको भद्रिय (=भद्रीय) नगरमा मेण्डक भन्ने महाधनवान् अमृतभोगी एक सेठ थिए। 'उगगह' यिनकै नाति हुन्। त्यसैले अगाडिको मूल सूत्रमा 'मेण्डकका नाति उगगह' भनी लेखिएको हो।

जस्तै 'उगगह' मेण्डक सेठका नाति हुन् त्यस्तै गरी विशाखा महा उपासिका पनि यिनकै नातिनी हुन्। जस्तै विशाखा महा उपासिकाको सम्बन्धमा पालि साहित्यले द्यूष्ट रूपले धनञ्जय सेठकी छोरी भनी उल्लेख गरेको छ त्यसरी यी उगगहको बारेमा कतै उल्लेख भएको पाइँदैन। केवल मेण्डकका नाति भन्ने मात्र पाइन्छ।

जसरी धनञ्जय सेठले आफ्नी छोरी विशाखालाई पतिकुलमा दिएर पठाउने बेलामा पतिकुलमा गर्नु पने कर्तव्यको सम्बन्धमा अर्तिबुद्धि दिएका थिए त्यसरी नै यी उगगहले पनि पतिकुलमा पठाइने आफ्ना छोरीहरूलाई अर्तिबुद्धि सुनाउनको निमित्त बुद्धसंग प्रार्थना गरेका कुरा अगाडिको मूल सूत्रद्वारा प्रष्टसंग बुझिएको छ। जब भगवान्ले कुमारीहरूलाई उपदेश गर्न थाल्नु भयो तब उपदेश सुनिरहने छोरीहरूलाई असजिलो नहोस् भन्ने विचारले यिनी उठेर गएका हुन् भनी कुरा मनोवैज्ञानिक दृष्टिकोणले हेर्दा समयोचित देखिन्छ। जुन उपदेश भगवान्ले कुमारीहरूलाई दिनु भयो सो अगाडिको मूलसूत्रमै प्रष्टसंग उल्लेख भएको छ। अर्थकथामा उल्लेख भएका अरू खास खास कुराहरू सूत्रको सम्बन्धित ठाउँहरूमा पादटिप्पणीहरू लेखिएको छु।

मेराडकका नाति उगगहको परिचय

मूल सूत्र-

१. विवाहित हुने कुमारीलाई अर्तिबुद्धि

एक समय भगवान् भद्रिय (=भद्रीय) नगरको जातीयवनमा बस्दै हुनुहुन्थ्यो। (स्वयंजात वन। यो वन, भद्रिय नगरदेखि लिएर हिमालसम्म एकाबढू भई रहेको छ। भगवान् भद्रिय नगरको आश्रय लिएर यो जातीय वनमा बस्नु भएको थियो। अं. अ. क. II. पृ. ५९७: उगगहसुतवण्णना, सुमनवग्गो ।)

अनि मेण्डकका नाति उगगह (=उद्घ्रह) जहाँ भगवान् हुनुहुन्थ्यो त्यहाँ गए; त्यहाँ पुरोपछि भगवान्लाई अभिवादन गरी एक छेउमा बसे। एक छेउमा बसेका मेण्डकका नाति उगगहले भगवान्संग यस्तो भने—

“भन्ते ! भगवान् समेत चार जनाको निमित्त मेरो भोलिको भोजन भगवान्ले स्वीकार गर्नुहोस् ।” किन चार जनालाई मात्र निम्त्याएका होलान् ? उगगहको घरमा विवाह मङ्गलको ठूलो कार्यक्रम थियो। धेरै भिक्षुहरू हुंदा हुलकुलको बीचमा बहाँहरूलाई राम्ररो स्वागत सम्मान पुऱ्याउन गान्हो हुन सबै भन्ने सोचेर चार जनालाई मात्र निम्त्याएका हुन्। उनको मनमा यस्तो पनि लागेको थियो कि— धेरै भिक्षुहरू भएमा, भिक्षुहरूका बीच भग-

वान्ले तो तरणी कुमारीहरूलाई अर्तिबुद्धि सुनाउनु हुँदा लाजको कारणले अर्तिबुद्धिका कुराहरू राम्ररी सुन्न सबने छैनन् । त्यसेले पनि चार जनालाई मात्र निष्ठ्याएका हुन भनी अं. अ. क. II. पृ. ५९७ : उग्गहसुत्तवण्णना, सुमन-वग्गले उल्लेख गरेको छ ।

तृष्णीभावद्वारा भगवान्ले स्वीकार गर्नु भयो ।

अनि, भगवान्ले स्वीकार्नु भएको कुरा बुझी आसन-बाट उठी, भगवान्लाई अभिवादन र प्रदक्षिणा गरी मेण्डकका नाति उग्गह फर्केर गए ।

अनि, त्यस रात वित्सकेपछि पूर्वाणि समयमा चौबर पहिरी, पात्र-चौबर ग्रहण गरी जहाँ मेण्डकको नाति उग्गहको निवासस्थान हो त्यहाँ भगवान् जानु भयो । त्यहाँ पुरोपछि बिच्छ्याइ राखेको आसनमा बस्नु भयो । अनि मेण्डकका नाति उग्गहले प्रणीत खाद्य भोज्य द्वारा आफनै हातले भगवान्लाई सन्तर्पित गरे । अनि भोजन सिद्धिए पछि पात्रबाट भगवान्ले हात हटाइसकेपछि मेण्डकका नाति उग्गह एक छेउमा बसे । एक छेउमा बसेका मेण्डकका नाति उग्गहले भगवान्संग यस्तो बिन्ति गरे-

“भन्ते ! यी मेरा कुमारीहरू पतिकुलमा जाँदैछन् । भन्ते ! भगवान्ले यिनीहरूलाई अबवाद (= अर्ति उपदेश) गर्नुहोस् ; भन्ते ! भगवान्ले यिनीहरूलाई अनुशासन गर्नुहोस् ; भन्ते ! जुन कुरा उनीहरूका लागि दोघंकाल सम्म हित र सुख हुनेछन् ।” भगवान्संग यति प्रार्थना गरी मेण्डकका नाति उग्गह भगवान्लाई अभिवादन गरी आसनबाट उठेर गए । किनभने ? — अर्तिबुद्धि बुनिरहने आपना छोरीहरूलाई अपठ्यारो नपरोस् भन्ते हेतुले । आपनो अगाडि कुरा सुन्नु पर्दा शायद उनीहरूलाई लाज वा संकोच पनि हुनसक्छ । त्यसेले छोरीहरूलाई अर्ति उपदेश दिनुहोस् भनी भगवान्संग प्रार्थना गरी उनी

उठेर गएका हुन भनी अं. अ. क. II. पृ. ५९८ : उग्गह-सुत्तवण्णना, पञ्चकनिपात, सुमनवग्गले उल्लेख गरेको छ ।

त्यसपछि तो कुमारीहरूलाई भगवान्ले यस्तो भन्तु भयो—

१) “कुमारी हो ! अतः तिमीहरूले यस्तो सिक्तु

पर्छ—

‘हितेषी अर्थातो आमाबाबुहरूले अनुकम्पाको कारणबाट अनुकम्पाबाबी जुन पतिलाई दिनेछन्— सो पतिभन्दा पहिले उठाने र पछि सुन्ने; के गर्नु पछं भनी विचार गर्ने; मनपराउने स्वभावको हुने तथा प्रियबोली बोल्ने हुनेछौं ।’ “कुमारी हो ! यसरी तिमीहरूले सिक्तु पर्छ ।

२) “कुमारी हो ! अतः तिमीहरूले यस्तो सिक्तु

पर्छ—

‘जो तो पतिका गौरवनीय आमा वा बाबु वा अमण-द्वाहणहरू हुन— उनीहरूको सत्कार, गौरव, मान तथा पूजा गर्नेछौं र आफूकहाँ आएका उनीहरूलाई आसनद्वारा पूजा सम्मान गर्नेछौं ।’ “कुमारी हो ! यसरी तिमीहरूले यस्तो सिक्तु पर्छ ।

३) “कुमारी हो ! अतः तिमीहरूले यस्तो सिक्तु

पर्छ—

जो तो पतिको भित्री कामकाज हो,— ऊनीको वा कपासको कामकाज हो— त्यसमा दक्षा हुनेछौं, (बाखाका रौंहरूको लट्टा फुटाउने, धुने तथा रंगाउने र बेणी बनाउने आदि काम र कपास फट्काने धागो काटने, बुन्ने आदि काममा दक्षा हुनेछौं । अं. अ. क. II. पृ. ५९९ : उग्गह-सुत्तवण्णना) पञ्चकनिपात, सुमनवग्गो । निरालसी हुनेछौं, त्यस त्यस काममा उगाय कुशलले युक्ता हुनेछौं तथा आफूले पनि अर्कालाई पनि गराउनमा समर्थ हुनेछौं । “कुमारी

हो ! यसरी तिमीहरूले सिवनु पछं ।

४) “कुमारी हो ! अतः तिमीहरूले यस्तो सिवनु पछं—

‘जो तो पतिका अव्यग्रतर, भिन्न भएका दाशहरू वा प्रेष्ठहरू वा कामदारहरू हुन्— उनीहरूले गरेकोलाई ‘गरे’ भनी जान्नेछौं, नगरेकोलाई ‘गरेन्’ भनी जान्नेछौं; (दिन-भरो काम गर्नेचाई, आधादिन काम गर्नेलाई तथा काम नगरी त्यसै बस्नेलाई— यस्तो यस्तो दिनु पछं, यति यति दिनु पछं भन्ने आदि कुराहरू जान्नेछौं भनी सिवनु पछं भनी भनिएको हो । अ. अ. क. II पृ. ५९८ : उगगहमुत्त-षण्णना, पञ्चकनिपात, सुमनवग्गो ।) रोगी हुनेको बलाबल जान्नेछौं, रोगी हुने बेलामा हेरविचार नगरी, औषधोपचार नगरेको खण्डमा उनीहरूले यस्तो सोच्ने छन्— ‘यी मालिक-हरूले हामी निरोगी छैंदा भने जे चाहे त्यो काम गराए । किन्तु अहिले हामी बिरामी हुँदा छ वा छैन भन्ने कुरा पति थाहा पाउँदैनन् ।’ यस्तो सोचेर उनीहरू बेखुश भई पछि काम गर्ने छैनन् अथवा गरे तापनि राघ्री गर्ने छैनन् ।

अतः उनीहरू निरोगी भए वा भएनन्, उनीहरूलाई उचित औषधोपचार गरे वा गरेनन् तथा उनीहरूको निमित्त उचित खाद्य भोज्य दिए वा दिएनन् भन्ने आदि कुराहरू जान्नेछौं भनी सिवनु पछं भनी भनिएको हो । अ. अ. क. II पृ. ५९८ : उगगहमुत्त-षण्णना, पञ्चकनिपात, सुमनवग्गो ।) उनीहरूको निमित्त आफूले पाउने भागबाट खादनीय भोजनीय दिनेछौं ।’ ‘कुमारी हो ! यसरी तिमीहरूले सिवनु पछं ।

५) “कुमारी हो ! अतः तिमीहरूले यस्तो सिवनु पछं—

‘पतिले जुन धन, धान्य, चाँदी (रजतं) अथवा सुन (जातरूपं) ल्याउने छन् त्यो आरक्षा सहित गुप्तगरी राख्ने छौं; हामीहरू त्यहाँ धूर्तिनी, चोरिनी, मतवालनी तथा विनाशकारिणी हुने छैनौं ।’ कुमारी हो ! यसरी तिमीहरूले सिवनु पछं । कुमारी हो ! यी पाँच गुणहरूले युक्त हुने स्त्री मृत्यु पछि शरीर छाडी मनापकायिक देवताहरूको सहवासमा उत्पन्न हुनेछ ।

ब्राह्मण

जसको इहलोक र परलोकमा कुनै आशा छैन, जो आशा रहित संयोग रहित व्यक्ति हो उसैलाई म ब्राह्मण भन्दछु ।

पुण्य र पापबाट मुक्त भै सकेका, क्लेश रहित, शोक रहित, निर्मल व्यक्तिलाई म ब्राह्मण भन्दछु ।

(बुद्ध)

सरसरि हेरेपछि

★★★★★★★★★★★★★★★

पाली भाषामा लेखिएको त्रिपिटक ग्रन्थबाट संकलन गरी भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरले नेपाली भाषामा लेखनु भएका “बुद्धकालीन ब्राह्मण” भाग १ देखि “बुद्धकालीन विमान कथा” भाग १ संग्रह १० सम्मका दश किताब र “बुद्धकालीन ब्राह्मण” भाग २ र ३ संग्रह १२ समेत एक पटक सरसरि हेनेसुअवसर पाएँ । तो पुस्तकहरूमा ईसा भन्दा कर्णाब ५४४ वर्ष पहिले बुद्धको समयमा तत्कालीन विभिन्न पात्रहरूले भगवान बुद्ध संग भेट गरी बुद्धको उपदेश सुने पछि बुद्ध धर्म ग्रहण गरेको बुद्ध धर्मको प्रचार प्रसारमा लागेको र बुद्ध धर्म अनुसार आचरण गनले कसकसलाई के कस्तो फाइदा भयो, मोक्ष कसरी प्राप्त गर्न सकिन्छ, पाप कर्म गनले के कस्तो कष्ट भोग्नु पर्दो रहेछ भन्ने आदि कुराहरू प्राप्त भएको पाइन्छ ।

साठा विश्व भरीनै अशान्तीको वातावरण फैलिएको यो विशौं शताविंदमा आपनो देशमा जन्मेका शान्ती अग्रदूत सिद्धार्थ गौतम बुद्धका उपदेशहरू साधारण नेपालीले पनि बुझ्न सक्ने गरी प्रकाशीत गर्नु ज्यादै खुशीको कुरा हो । यस किसिमका पुस्तकहरू विश्वका प्रमुख भाषाहरूमा प्रकाशित हुन सकेमा विश्व शान्तीको लागी धेरै सघाउ पुग्ने थियो जस्तो मलाई लाग्दछ । प्रस्तुत पुस्तकहरू पढेर सिद्धार्थ गौतम बुद्धको पालोमा भएका जे जति कुराहरू मैले पाएँ तो सबै उल्लेख गर्ने हो भने एक ठूलो पुस्तक नै बन्न जाने हुँदा यहाँ २१४ कुराहरू मात्र उल्लेख गर्न चाहान्छु ।

हामीहरूले जन्म अनुसार ब्राह्मण, क्षेत्री, वैश्य, शुद्र

घनश्याम गौतम तानसेन, पाल्पा

भने र जसरी वर्षहरू छुट्याउन्छौ ‘बुद्धकालीन ब्राह्मण’ भाग एक मा सिद्धार्थ गौतम बुद्धले “कर्मले ब्राह्मण बन्न सक्ने जन्मले मात्र ब्राह्मण हुन नसक्ने कुरा बताउनु भएको पाइन्छ । “बुद्धकालीन गृहस्थीहरू” भाग १ बाट बुद्धको समयका १० गृहस्थिहरूले प्रष्ट पारेका सामाजिक, धार्मिक, ऐतिहासिक र यूनियनम आदी जीवन संग संबन्धित कुराहरू पाइन्छ । “बुद्धकालीन राजपरिवार” भाग १ बाट बुद्ध धर्ममा वर्ग तथा वर्ण भेदलाई कुनै स्थान नदिई सबैलाई वरावर संको समाजको होत र भलाई चिताउने तर्फ लागेको पाइन्छ जुन कुरा ऐलेको विश्वलाई ज्यादै खाँचो छ । यसबाट बुद्ध धर्म ज्यादै उदार भएको पाइन्छ । यस पुस्तकमा बुद्धको परिवार सहित १० राजाहरूको चरित्र चित्रण गरेको पाइन्छ । तो १० राजाहरू बुद्ध धर्मबाट ज्यादै प्रभावित भइ बुद्ध धर्म अबलम्बन गरेको पाइन्छ । बुद्धको परिवार त भिक्षु मिक्षुणी भई ज्ञान हासिल गरी सप्तराबाट मुक्त भएको कुरा पाइन्छ । आयुष्मान महाकात्यायनले मथुरा का राजा माथुरलाई ब्राह्मण मात्रै शुद्ध हुन अरु शुद्ध हुन सबैनन भन्ने कुरा सत्य नभएको उदाहरण समेत दिएर प्रमाणित गरिएको पाइन्छ ।

“बुद्धकालीन महिलाहरू” भाग १ मा बुद्धले अग्रस्थान दिनु भएका १० महिलाहरूको चरित्र चित्रण पाइन्छ । ती मध्ये सुजाता उपासिका भन्ने महिलाले दिएको क्षीर भोजन गरी यिद्धार्थ गौतमले बुद्धत्व प्राप्त गर्नु भएको छ । “बुद्धकालीन परिवाजक संग भाग १ मा बत्सगोत्र परिवाजक भगवान बुद्धको छल फल धेरै राम्रो लाग्यो ।

“बुद्धकालीन श्रावक चरित” बाट कोडिन्य बुद्धका प्रथम शिष्य भएको र बुद्ध धर्म वैदिक धर्मको विरोधी नभै व्यवहारिक धर्म रहेछ भने ज्ञान सजिलै संग लिन सकिन्थ्य ।

“बुद्धकालीन श्राविका चरित” मा “जस्को कामले, वचनले तथा चित्तले कुनै दुष्कर्म गर्दैन जो तीनै द्वारहरूमा सुसंयमी छ त्यसैलाई म ब्राह्मण भन्दछु” भनी भगवान बुद्धले ब्राह्मणको परिभाषा बताउनु भएको पाइन्थ्य ।

“बुद्धकालीन ब्रह्मादिदेव” मा ३२ पात्रहरूको चर्चा गरिएको छ तो सबै ब्रह्मादिदेवहरू बुद्ध धर्मबाट प्रभावित भै बुद्ध धर्म अलम्बन गरेका छन् । पूर्व जन्ममा जसले जे जस्तो कर्म गरेको यिथो त्यसको फल भोगिरहेको वर्णन “बुद्धकालीन प्रेतकथा” मा पाइन्थ्य । अर्थात पूर्व जन्ममा असल पात्रमा दान धर्म आदि गर्नेले सुख पूर्वक र खराव काम गर्नेले ज्यादै कठोर एवम् दुःख मय जीवन बिताई रहेको कुरा यसमा उल्लेख भएका २७ पात्रहरूको चरित्र चित्रणबाट थाहा हुन्थ्य ।

“बुद्धकालीन ब्राह्मण” भाग २ बाट पुण्य कर्म गर्ने ब्राह्मण मात्र होइन । क्षेत्री, वैश्य र शुद्र पनि शुद्र हुन सक्छन् र खराव आबरण भएको ब्राह्मण पनि ब्राह्मण

हुन सक्तैन भनी सिद्धार्थ गौतम बुद्धले बताउनु भएको कुरा छलज्जः हुन्थ्य । सिद्धार्थ गौतम बुद्धले बली चढाउने यज्ञलाई यज्ञ मान्नु भएको छैन र प्राणिघात नहुने नित्य दान अनुकूल दान आदीलाई नै यज्ञ मान्नु भएको छ । यसबाट यो सिद्ध हुन आउन्थ्य कि बुद्ध धर्मबाट सारा प्राणिहरूको हित हुन्थ्य ।

आज भोलि पश्चिमी विकाशित देशका मानिसहरू जति सुकै भौतिक उन्नति गरेता पनि चित्त शान्ती हुँदै रहेन छ भनी शान्तीको छोजीमा हिडेको पाइङ्ग यस्तो परिस्थितिमा जाति पाति, ठूलो सानो, गरीब धनी कसैलाई पनि भेदभाव नराख्ने बुद्ध धर्मबाट शान्ती प्राप्त गर्न सकिन्थ्य अथवा बुद्धका उपदेशहरू ग्रहण गर्नाले अवश्य पनि शान्ति मिल्दछ । बुद्धको देश नेपालमा प्रत्येक नेपालीलाई बुद्धको समयमा भएका कुराहरू सित परिचित गराउन सक्ने ग्रन्थहरू दिएर भिक्षु अमृतानन्द महास्विरले नेपाली साहित्य भण्डारको स्थान ज्यादै ठूलो पानुँ भएको छ । वहाँले गर्नुँ भएको परिश्रमको फल चाल्नेहरूमा भिक्षु अमृतानन्दको प्रसंसा नगरी रहन सक्ने कुनै पनि मानिस छैन होला जस्तो मलाई लाग्दछ ।

श्री विष्ट

काठमाडौं, जेठ ९ गते । प्रधानमन्त्री श्री कोर्तिनिधि विष्टले भन्नु भएको छ “मानव जातिमा भ्रातृभाव र विश्ववन्धुत्वको भावना भन्न तथा संसारमा विद्यमान उत्पीडन, दुःख एवं अत्याचार हटाउन बुद्धका उपदेश आज पनि पहिले जस्तै प्रभावकारी एवं उपयोगी भएकोले विश्वमा नै बुद्धप्रति ठूलो जिज्ञासा रहन भएको हो ।

भगवान बुद्धको जन्म, बुद्धत्व प्राप्ति र महापरिनिर्वाण दिवस तथा २५२२ आँ बुद्ध जयन्तीको उपलक्षमा

विद्यमान उत्पीडन तथा दुःख हटाउन बुद्धको सन्देश प्रभावकारी

बुद्ध जयन्ति समारोह समितिले आनन्दकुटी बिहार, स्वयम्भूमा आज अपराह्न आयोजन। गरेको समारोहमा सभापतिको आसनबाट संबोधन गर्नुहुँदै प्रधान मन्त्री श्री बिष्टले उक्त कुरा बताउनु भएको हो ।

श्री बिष्टले भन्नुभयो, बुद्धको अहिंसाको उपदेश संसारमा शान्ति स्थापना गर्न तथा सुख र समृद्धिको अभिवृद्धि गर्न दिशामा आज पनि उत्तिकै उपयोगी सिद्ध भएको छ ।

मानव समाजमा शान्तिको महत्व ठूलो छ भन्ने कुराको चर्चा गर्नुहुँदै प्रधान मन्त्रीले श्री ५ महाराजाधिराज सरकारबाट बुद्धको जन्म भूमि नेपाललाई शान्ति क्षेत्र घोषित गर्ने सम्बन्धमा राखिवक्सेको प्रस्तावप्रति विश्वका विभिन्न राष्ट्र तथा जनताले अभिरूचि राखेको कुरामा प्रकाश पार्नु भयो ।

उहाँले भन्नुभयो— कतिपय देशले यस प्रस्तावलाई साकार तुल्याउन मान्यता प्रदान गरिसकेका छन् र कतिपय देशले यसलाई सहयोग प्रुन्याई आएका छन् ।

नेपालमा शान्ति संस्थागत भएमा सम्पूर्ण दक्षिण एशियामा शान्ति पूर्ण वातावरण सिर्जना गर्न मद्दत मिल्ने कुराको चर्चा गर्नुहुँदै प्रधान मन्त्रीले भन्नु भयो— वास्तवमा शान्ति भएमा मात्र समस्त जनता तथा राष्ट्रको कल्याण, सुख एवं विकास सम्भव हुँछ ।

यस प्रसंगमा श्री बिष्टले नेपालको शान्ति क्षेत्र प्रस्तावलाई मित्र राष्ट्र भारतले पनि मान्यता दिई उदाहरण पेश गर्ने छ भन्ने कुरामा दृढता व्यक्त गर्नु भयो ।

मानिसलाई आपनो प्रतिभा बढाउनुको साथै संकीर्णताबाट उदार भावना तर्फ लैजान बुद्धको उपदेशबाट

ठूलो बल मिल्ने कुरा बताउनु हुँदै उहाँले भन्नुभयो— वास्तवमा बुद्धका उपदेशबाट मानिसलाई यै राष्ट्रलाई पनि लोभ लालचबाट मुक्त पार्न सहयोग मिल्दै ।

सम्पन्न राष्ट्रहरूमा आपनो समृद्धिको केही अंश विकासोन्मुख देशहरूमा प्रदान गर्ने उदारता विकसित गर्न र हतियारमा खर्च हुने बृहत् धनराश विकास कार्यमा लगाउने प्रवृत्ति बढाउन पनि बुद्धका उपदेशले महत्वपूर्ण ढंगमा योगदान दिएका हुँथन् भन्ने कुरा श्री बिष्टले बताउनु भयो ।

विश्वको कुनै भागका जनता सुखी र समृद्धि तथा कुनै भागका जनता गरीब रहिरहेसम्म शान्ति सम्भव छैन भन्ने कुरा प्रधान मन्त्रीले स्पष्ट पार्नु भयो ।

श्री बिष्टले विविधकारी आणविक हात हतियारबाट मानव सम्यता नै ध्वस्त हुन सक्ने खतरा भएको आजको विश्वमा बुद्धले देखाएको मार्ग अनुशरण गर्नु मानव कल्याण गर्नु हो भन्ने कुरा बताउनु भयो ।

भगवान बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनीको विकासका लागि विभिन्न मित्र राष्ट्रहरूबाट प्राप्त भएको सहयोग र प्रदर्शन गरिएको अभिरूचिको श्री बिष्टले सराहना गर्नु भयो ।

श्री ५ को सरकारले पनि लुम्बिनी विकासमाई साकार तुल्याउन विभिन्न किसिसको प्रयास गरिरहेको कुराको उहाँले चर्चा गर्नु भयो ।

संसारका विभिन्न मुलुकहरूमा भगवान् बुद्धप्रति भक्ति र सद्भावना देखाइने कुराको चर्चा गर्नुहुँदै प्रधान मन्त्रीले भन्नुभयो— बुद्ध र शान्ति वास्तवमा पर्यायवाची शब्द जस्तै भइसकेका छन् ।

‘जयोति’ शाक्य, कालिम्पर्णे

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

अनित्य जगमा

नमो बुद्ध

जगतमा तिमी विना भगवान्-

तथागत, शरण म पाऊँ कहाँ ! ॥टेक॥

सार विनाको भौतिक सुखमा

यो नर जीवन व्यर्थ भुल्याई-

साँचो शान्ति दुर्लभ छ जगमा

आखिर दुविनु छ दुःखमा... तथागत... ॥

मनको तृष्णा, आशा, चाहना

कहिले अन्त हुने नै होइन,

यो दुनियाँमा सँधै सुख दिने

केही करै पनि छैन... तथागत... ॥

जन्म लिए पछि मानिस सबले

कहिले हाँस्नु छ कहिले रुनु छ,

कर्मको लेखा भोग्नु नै पर्ने

जीव-जगतको चलन छ... तथागत... ॥

उत्पन्न लोकमा जे जति हुन्छ

सबले अन्तमा मेटिने पर्छ,

उदाएको सब अस्ताउनु पर्ने

विधान विधिको अटल छ... तथागत... ॥

बोकेर पाप र पुण्यको कमाई

स्वजन बन्धुको ममता त्यागी,

नित्य न रहने मानिस चोला

जानु छ एकदिन छोडी... तथागत... ॥

जगहितकारी करुणावतारी

बुद्ध चरणमा नमो नमो

देव नर प्राणि सबका शास्ता

सुगत चरणमा नमो नमो ॥टेक॥

माया मोहको युद्ध जिती

बोधि अमृत-घट प्राप्त गरी

जन्म-चक्रको हेतु मेटिने

ज्ञान सुधारस बाँडी दिने... जगहितकारी... ॥१

कल्याणकारी सन्देश दिई

समता प्रेमको पाठ पढाई

वैर-द्वेषको भाव मेटिने

शान्ति प्रदायक अर्ती दिने... जगहितकारी ॥२

ज्ञानको रश्मि जगमा फिजाई

दुःख निरोधको मर्म बुझाई

अन्तर मनको क्लेश मेटिने

सम्यक सत्य सुदृष्टि दिने... जगहितकारी ॥३

पञ्चशीलको आश्रय दिई

आर्य अष्टांगिक मार्ग बताई

मोक्ष-पदमा पुग्न सकिने

द्वार सुधर्मको खोलिदिने... जगहितकारी ॥४

त्याग तथा खोज

★★★★★★★★★★★★★★★★★★

आषाढ़को महिना वर्षा हुनेत प्राकृतिक नियम नै हो । दिन रात वर्षात हुँदा गरीब, भिखाडीको झुपडीबाट पानो चुहे जस्त, त्यो रात आषाढ पुर्णिमाको रात सिद्धार्थकुमार को पनि आन्तरिक हृदयमा बैराग्यको बष्टिले गर्दा, राजकुमारको राजमहल पनि उथलपुथल भई पानी चुही रह्यो । कुमारलाई चिन्ता लागी रहेको थियो । प्राकृतिक पानीले त भिखाडीको झुपडि मात्र बिगारि भत्काई दिन सबछ । तर बैरागको बर्षातले त राज महल नै बगाइ लै जान देहो असंभव छैन ।

सिद्धार्थने क्यालबाट हेन्यो— पूर्णिमाको रातमा पनि राहुले चन्द्रमालाई किन छोपी राख्यो होला ?

तर राहुले छोडछ अवश्य पनि । सोचन थाल्यो— मानव बृद्धाको खुकुलो पासोमा जर्किंदा, यो.....मायालु जीवन नै लगोदिन्द्य । अहो । म कहाँ हुँ ? यो जीवन घृणा छ, कस्तो विचित्रमय यो संसार । राग, द्वेष र मोह संग सम्बन्ध रही, स्वयम आफुलाई धोखा दिईरहेको छु । जसले आफुलाई धोखादिन्द्य भने उसले विश्वलाई नै किन धोखा न दिवस ? मानिसले समाजले जे जस्तो सुकै भनोस परवाह छैन । तर यस शान्त वातावरणमा मैले यस भवनबाट बिदा लिनु जुरुर पछं ।

सबै प्राणी मस्त निन्द्रामा थिए । सिद्धार्थको हृदयको कुनाकुनामा चिन्ता रूपि कुकुरले भूकिरहेको थियो । जानलाई तयार भयो । तर माया साँचै नै जालै त हो ।

सुश्री सुमना शाक्य

माया ममता भनेको चीज साँचै नै बलियो रहेछ ।

कता—कताबाट पुत्र राहुलको सम्फुना आयो । एक खुट्टा ढोका बाहिर अर्को माया भित्र गरी सम्बोधन गर्नु भो पुत्र राहुल ! तिमीहरू सुतिराख । सुत.... सुत.... आराम साथ, मलाई तिमीहरूलाई न रुचाएर जान लागेको होइन । यो मेरो घर्नु भन्दा यो मेरो हृदय भन्दा पनि माया छ । तर परिवारिक प्यार भन्दा बढता आपनो माया र कर्तव्य बुद्धत्व प्राप्तिमा छ । संघर्ष भयो दुई पदमा । एक बाहिर जान खोज्दू, अर्को माया भित्र घुस्न चाहन्द्य । संघर्ष गर्दा गर्दै बिजय भयो बाहीरको पद । सिद्धार्थ बैराग्य ओ दुःखले पीडित हृदय लिएर, क्षणिक संसारिक सुखलाई लाट मारेर जानुभो आधा रातमा धर्म चक्षु प्राप्त गर्नेको लागि बिचरी यशोधरा निन्द्रा संसार बाट बिउँकेर, सोचन थालीन.... आज किन म अझूत पूर्वको स्वप्न देख्छु ? भोली के होला ? थाहा के । उनलाई कि आज उनको देवता सधैंको लागी तिनीलाई एकले बिरहनी बनाएर गै सकेका छन् ।

समय बहौदै जान्द्य, पछी कहीले पर्दैन । सिद्धार्थले आपनो महान लक्ष पूर्ति गर्नुको लागि एक अवला नारो तथा एक नव शिशु मात्र शून्यताको आभास निइ गएको के अन्याय हो त ? यो मान्न सकिन्न । कुनै औषधी खाँदा नमिठो तितो हुँद्य । तर यो पछी लाभ दात्रक हुन्द्य । महान त्यागमा पनि सदैब वियोग दुःख हुन्द्य ।

तर यसको फल पछी गएर अत्यन्त सु....मधुर हुन्द्य । बिज्ञ हुन्द्य ! सम्पूर्ण सुख यसैमा छ । अनि कस्तो त्याग तथा खोज । अस्तु ।

भिक्षु सुदर्शन

बुद्ध-धर्मको अन्तिम लक्ष निर्वाण प्राप्ति हो । आवक जति सक्षम् त्यति चाँडै निर्वाण त्याग गर्ने प्रयत्नशील हुन्छ, जब कि बुद्धत्वको आकांक्षी बुद्ध भएर अरुलाई निर्वाण-मार्ग देखाएर स्वयं महापरिनिवृत्त हुन्छ ।

निर्वाणको लाभ चाहने भिक्षु सबै प्रकारको अभिनिवेशलाई छाडै जान्छ । गृहस्थ व्यक्ति दान, शील र भावनाको बाटोबाट विस्तारे अगाडि बढछ, किनभने निर्वाणको लागि आवश्यक साधन रति-अरति, जय-पराजय र पाप-पूण्यबाट मुक्त हुनु जति भिक्षुहरुलाई सजिलो हुन्छ, त्यति गृहस्थलाई हुँदैन । यस्तो कारण बौद्ध साधनामा तीन शिक्षाका दुइ प्रकारान्त भेदको व्यवस्था भएको हो । यस दुइ प्रकारान्त भेद हो, चाँडै निर्वाणको लाभ गर्ने बाटो शील, समाधि र प्रज्ञा ।

शील-शीलको साधारण अर्थ शिष्टाचार हो, संयम हो । तर विचारनोय कुरा यहाँ निर के नने शिष्टाचार र संयम युग अपेक्षित र संमय सपेक्ष हुन्छ । जब कि बौद्ध आदर्श अभिप्रेरित शील प्राणी मात्रको सुख, शान्ति र कल्याण आकांक्षित हुन्छ । मानिसको मनमा शान्ति पाउने मानिसको मनम सुख दिने शीलको पहिलो काम हो ।

कोमल हृदयमा, करुणा र प्रेमबाट आप्लावित हृदयमा मात्र शील अभिसंचार हुन्छ : जल मल भएको मात्रमा मात्र कुनै बोज अंकुरित हुन्छ । त्यसै कारण शीलको पहिलो प्रतिष्ठ हिसा भएको हो ।

शील विभिन्न तहका छन् । बुद्धको विचारमा मानिसको लागि शील सीर जस्तै महत्वपूर्ण छ । शीलको पहिलो आधार अहिंसा हो । हिसाद्वारा पापको प्राक्षलन

निर्वाण मार्ग : शील समाधि र प्रज्ञा

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

भएको निर्धनकता अनुभव गरेर आफुद्वारा गरिने काय वाक र मनको अपराध प्रवृत्ति जारि नै राख्ने काममा बल दिने “बलि” प्रथा सारै विचारनोय कुरा हो । बौद्ध शील पहिलै दर्शन भूमि परिशुद्ध गर्ने प्रयत्न गर्दछ ।

शीलको संवरण शक्ति बढाउ गए पछि अधिशील, अधिचित र अधिप्रज्ञा रूपमा जानिन्छ । यसलाई बोल-चालका भाषामा शीलको गहन शिक्षा पालन, समाधिको विशुद्धताको अंगिकार र ज्ञानको सम्यक् स्वरूपको दर्शन भन्नु पर्दछ । यही विशुद्धिको बाटो हो ।

सबै प्राणी रूपादि तृष्णाको जराबाट विज्ञात छन् । वेणुवृक्ष गुल्मादि लताबाट भित्र बाहिर सबै तिरबाट छोपिएको जकडिएको र विनदू भएको हुन्छ । सबै प्राणी-हरू त्यस्तै तृष्णाबाट छोपिएका, जकडिएका र विनदू भएका हुन्धन् । यसैबाट मुक्ति पाउन शोस, समाधि र प्रज्ञाको विकास गर्नु पर्दछ ।

शील, बुद्ध-शासनको आदि हो । यसलाई बुद्ध-धर्मको आयु पनि भनिन्छ । पापबाट विरति हुन्दै जाने अन्ततः सबै पापबाट विरति अर्थात् “सबै पापस्स अकरण” सबै प्रकारको पाप नगर्नु नै शीलको सार हो ।

कुशल अथवा शुभ तिर चित लगाउनु, चित्तलाई कुशल पक्षमा एकाग्र गर्नु त्यसैमा अभिरमण गर्नु नै समाधि हो । यो बुद्ध-शासनको मध्य हो । शीलबाट अपायबाट मुक्ति मात्र दिन्छ । जब कि समाधिबाट काम

धातु र प्रज्ञाबाट सम्पूर्ण भवबाट मुक्ति दिन्छ । समाधिले क्लेशलाई निष्क्रम्भन गरिदिन्छ अनि प्रज्ञाले क्लेशलाई जडै देखि विनष्ट गरिदिन्छ । शीलबाट दुष्चरित्रलाई विशोधन गर्दछ त समाधि र प्रज्ञाबाट तृष्णा संक्लेश र दृष्टि संक्लेशलाई विशोधन गर्दछ ।

समाधि त्यसेले गर्न सक्दछ, जसले शीलमा आफूलाई प्रतिष्ठित गरिसकेको हुन्छ । यसै कारण चित्तबलद्वारा केही हुन्छ भन्ने कुरा बोद्धहरू विश्वास गरेता पनि परिशुद्ध चित्तबलद्वारा मात्रै केही हुन्छ भन्ने कुरामा तिनीहरू विश्वस्त हुन । दुशील व्यक्तिको न त आशीर्वादिको अर्थ छ, न त अभिशाप कै । विशुद्ध चित्रका व्यक्तिकै आशीर्वाद ठूलो अर्थ लाग्दछ । अर्को कुरा के भने विशुद्ध चित्रका व्यक्तिले कहिलै पनि अनिष्ट चिलाइदैन । सम्पूर्ण बोद्ध कथा बाङ्गमयमा कर्तै कसेलाई कुनै पनि बेला श्राप दिएका देखा पर्दैन । बोद्ध समाधि भएका व्यक्ति, बोधिसत्त्व वरदान वा आशीष सदै दिन्छन् तर श्राप भने कहिलै पनि दिन्दैनन् । यसै कारण बोद्ध समाधि करुणा अविद्धिको लागि हुन्छ । परार्थ कल्याणोन्मुखी पनि हुन्छ ।

कर्मस्थान भावना गर्दछ, करुणा विकासको लागि । अशुभ संज्ञाको भावना गर्दछ, रागाग्नि उपशमको लागि । काय-अशुभता समाधि आमघातको लागि चित्त-अनुनत

गर्नका लागि होइन, बल रागानुशम नाश गरेर आत्मो-सर्गको निमित्त हो । आनापानस्मृतिबाट मानिसको चित्त-सर्वेक्षण शक्ति बटाइदिन्छ र वित्त स्वच्छ गर्न मदद गर्दछ । मैत्री भाव द्वेषाग्नि शान्ति गर्नको लागि अनुपम छ, साथै मैत्री समाधि साधन व्यक्ति सुखी एवं क्षेम-कल्याण गर्ने हुन्छ :

प्रज्ञा— विषयला र शासनको पर्यवसान हो । प्रज्ञा विना संस्कारको अनित्य, दुःख र अनात्म स्वभाव चिन्न सक्दैन । प्रज्ञाको अविद्धिबाट मात्रै इष्ट अनिष्ट भाव देखि मानिस टाढा रहन सकिन्छ र इष्ट अनिष्ट विना भेद भाव सर्वमा समझाव ल्याउन सकिन्छ । “प्रज्ञा” को विशेष लक्षण “महारिन” को विनाश गर्नु हो । मोह मायि विजय पाउने काम प्रज्ञाको साधनबाट मात्रै सम्भव छ । प्रज्ञाबाटै सम्पूर्ण धर्मको प्रतिशोध हुन्छ । संसारको अनित्य, दुःख र अनात्म स्वभावको यथाभूतदर्शी हुने प्रज्ञाबाटै हुन्छ । लोक शाश्वत-अशाश्वत जस्ता विवादबाट मुक्ति पाउने शक्ति प्रज्ञाले दिन्छ । जब सम्पूर्ण मोहाग्निको दग्ध हुन्छ, संस्कारको प्रहाण हुन्छ तब निर्वाण लाभ हुन्छ । बुद्ध-धर्मको अन्तिम लक्ष्य पनि शील, समाधि पछि प्रज्ञाद्वारा प्राप्त गर्न चाहेको यही निर्वाण हो । अस्तु ।

पूज्य अमृतानन्द महास्थविरयात्

धर्मपूजा (अभिनन्दन-पत्र)

“पूजा च पूजनीयानं एतं मञ्जल मुत्तमं”-पूजा याय् योग्यपित्त पूजा याय् गु उत्तम मंगल धैगु बुद्धवचन अनुसारं छःपि नं पूजा याय् वहह्य जूगुलि थव धर्मपूजा देष्याया च्वना ।

छर्पि महास्थविरं नेपाली भात्रया कल्याणया लागी व बुद्ध धर्म प्रचारया लागी थव ७ दँया दुने अमूल्य ग्रन्थ रत्नत-बुद्धकालीन ब्राह्मणानिसे किनिगु (१२) सफू च्वया विज्यात, गुर्कि परन्तु तकं बुद्धशासनया सेवा व तेवा ज्वी, अरु बौद्ध धर्म अन्वेषकतयृत समेतं भवाहाली ज्वी ।

बौद्ध धर्म प्रचारक- छर्पि महास्थविर - नेपाली पाल्पा तानसेनया शाक्यकुले जन्म जुया १८ दँ दुबले कुशीनगरे प्रव्रजित जुया श्रीलङ्का व वर्माय् पाली भाय् व बौद्ध धर्म अध्ययन याना विज्याना नेपाले बुद्ध धर्म पुनरुद्धार व प्रचारया ज्याय् अग्रदूत जुया विज्यापि मध्ये ह्वापांह्य खः ।

छर्पि भिक्षु जुया वि. सं. १६६६ देँ दकले ह्वापां काठमाडौं विज्याना बौद्ध धर्मयावारे मञ्जुश्री पर्वस्थाने लच्छियंकं वाखैं कना विज्याना राणाकालया भयभित जनतायात् सत्य पाखे थनेगु ज्या याना विज्यात । नेपाली बौद्धतेत जानृति हःह्य छर्पि हे खः धाय्मा । नेपाले दकले ह्वापां पर्वस्थाने महापरिव्राण भव्य नक्सां जूगु नं छपिनिपाखैं हे खः ।

धर्मोदयया संस्थापक- छर्पि महास्थविरं हे २००१ साले राणाशासनं पितिना छोर्पि भिक्षुपित्त, धर्मोदय सभा नी स्वना श्रीलङ्काँ विश्वविद्यात नारद महास्थवीरया नेतृत्वे शिष्टमण्डल हया तत्कालीन प्रधानमन्त्री पद्मशम्शेर नापलाका पितिना छोर्पि भिक्षुपित्त हाकनं नेपा दुहां वय्जीका विज्याना हे ला थौं बुद्ध धर्मया थुगु अवस्था जुल धाय्मा: ।

सार्वजनिक सभाया अग्रह्य- छर्पि महास्थवीरं ला खःनि नेपाले सार्वजनिक सभा याय् गु क्यना स्यना विज्यागु । इतिहासे दकले ह्वापां यटखा वाहाले २००४ साले पूज्य नारद महास्थविरया सम्माने सार्वजनिक सभा याना नेपा:मीपित्त मिखां खंका विज्यात । छपिसं मयासा थव नेपाले आःया जुनी गौतम बुद्धया त्रिसंयोग चूलागु बैशाख पुत्रीबले सार्वजनिक सभा ज्वीगु गुलि लिपा लाइगु खइ, छपिसं स्वर्गीय राष्ट्रपिता श्री प्रतिभुवन जुजुयात आनन्दकुटी विहारे सवारी न्ह्याका नं बौद्ध सभा याना बैशाख पुत्रीया सार्वजनिक विदा ज्वीमाः धका फवंगुलि वसपोल जुजुं विदाया घोषणा याना विज्यात ।

मातृभाषाया सेवा- छपिसं मातृभाषां धाय्वं, हालेवं आपासिनं थ्वी धका गुलि गुलिखे नेपालभाषां धर्मसफू च्वया अनुवाद याना नं पूज्य धर्मालोक महास्थविर नापं जाना ज्ञानमाला सफूया सम्पादन याना

ज्ञानप्राला भजन खलःया नी स्वना परोपकारी ज्या याय्‌मा समाज सेवा याय्‌मा धका धैविज्याना आपासित धार्मिक सामाजिक चेतना थना विज्यात ।

संस्थापक-छपिं धर्मोदय सभा, अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ, आनन्दकुटी विद्यापीठ, नेपाली युवक बौद्ध परिषद्, आनन्दकुटी विहार गुठीया संस्थापक जुया थी थी क्षेत्रे थी थी ज्या न्ह्याका विज्याह्य खः ।

प्रतिनिधिमण्डलया नेता-छपिं २००७, २००६ व २०११ साले धर्मोदय सभा व बौद्ध प्रतिनिधि मण्डलया नायो जुया श्रीलङ्घाय्, जापाने, बर्माय् प्रथम, द्वितीय व तृतीय विश्व बौद्ध सम्मेलने भाग कया भगवान् बुद्धया जन्मभूमि नेपाल व लुम्बिनीयागु अन्तर्राष्ट्रीय जगते अवलेनिसे प्रचार याना विज्यात ।

शान्तिया धर्मदूत-छपिसं गुलिखे देशे बेलायत, अमेरिका, रूस, मंगोलिया, जापान, चीन, थाइलैण्ड, लङ्घा, मलेसिया, इटली आदि अन्तर्राष्ट्रीय जगते धर्मदूत जुया बुद्धया शान्ति सन्देश फैलेयाना विज्यात ।

नेपाले अन्तर्राष्ट्रीय सम्मेलनया अग्र आयोजक-२०१३ साले धर्मोदय सभाया आयोजनाय् व छपिं महास्थविरया नेतृत्वे चतुर्थ विश्व बौद्ध सम्मेलनयार्निति स्व० श्री ५ त्रिभुवनयागु हुकूम बमोजिम निमन्त्रणा याना स्व० श्री ५ महेन्द्रया राज्यकाले श्री ५ या सरकारपाखें उक्त सम्मेलन याका विज्यागु नेपाले इतिहासे स्वर्णक्षरं च्वयातय्‌मागु घटना खः ।

छपिं प्रभावशाली धर्मकथिक व मधुर वःका नं खः । नेपाले जक मखु विदेशे नं अमृतानन्द महास्थविरयागु वाखौं धालधाय्‌वं तस्सकं मनूते न्यनेगु इच्छा दु । छपिनिगु विचार अनुसार वाखौंजक कना च्वनां स्यल्लागु धर्मप्रचार ज्वीमखु । अध्ययनया लागी बुद्ध धर्मया सफूत छापे याय्‌गु आवश्यक जू । उक्त छपिसं गोगुमछि दर्जन नेपालभाषां सफू च्वया धर्म व भाषाया सेवा याना विज्यात ।

छलपोलयात श्रीलङ्घां “नेपाल शासनशोभन धर्ममर्किखत वंशालंकार” व “साहित्य चक्रवर्ति” उपाधि प्रदान याना विल । छपिसं नालन्दा विश्वविद्यालये पालि आचार्य परीक्षाय् प्रथमश्रेणीस उत्तीर्ण जुया आचार्य पदबी प्राप्त याना विज्यात । छपिसं आः नेपालीभाषं त्रिपिटके च्वंगु छिगु विषय कया बुद्धकालीन ब्राह्मणनिसे आतकं किनिगु सफूत विद्वत्तापूर्ण संग्रह याना छापे याका विज्याय् नं धुकल ।

थुक्थं छलपोलयापाखें बुद्धशासनया ज्या यक्वं जुइ धुंकुगु व जुयाच्वंगुलि छपिं छह्य नेपाले बुद्ध धर्म पुनरद्वारक व प्रचारक मध्ये अग्रह्य खः, पूज्यह्य खः । उक्त छपिन्त धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीपाखें च्व धर्मपूजा (अभिनन्दन) देखाया च्वना ।

धर्मवती अनगारिका

अध्यक्ष

नें. सं. १०६८ बजला छंवः १३
क्रि. सं. २०३५ जेष्ठ ७

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी
बु. सं. २५२२

श्रद्धाको दुड़ शब्द

★★★★★★★★★★★★★★★★★

श्रद्धेय अमृतानन्द महात्थविरको धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठे द्वारा अभिनन्दन हुन लागेको थाहा पाउंदा ज्यादै खुशी लागेको छ । किन भने मानव मात्रमा कर्तव्यको ज्ञान र शान्तिको साथै परमगति पाउने मार्ग एक मात्र धर्म नै हो । नेपालका सपूत भगवान् गौतम बुद्धबाट प्राणी मात्रको हितका निमित्त सार रूपमा उपदेन भएको बौद्ध धर्म महान धर्म हो । त्यस धर्मका अनुयायी श्री अमृतानन्दज्यूले बौद्ध धर्ममा आफूलाई समर्पित गरी बौद्ध धर्म तथा त्यसको दार्शनिक पक्ष दुवैमा गहन अध्ययन गर्दै बौद्ध धर्म द्वारा

वृ. ज. भूपालमानसिंह कार्को
सभापति, राजसभा स्थायी समिति

२०३५/२/६

मानव मात्रको हित गर्ने लक्ष राखी देश तथा विदेश भ्रमण गरेर बौद्ध धर्मको साथै नेपाल र नेपालीको सद्भावना पनि फैलाउनु भएको छ । यस्तो मानव सेवामा लाग्नु भएका आदरणीय भिक्षुज्यूको जति प्रशंसा गरे पनि म कम हुने सम्भन्धु । साथै वहाँको सत्प्रयास सुकार्य मध्ये वहाँको श्रेष्ठ सहयोग सततः प्रयत्नले स्थापना भै अहिले प्रगति पथमा अगाडि बढीरहेको आनन्दकुटी विद्यापीठ, महाविद्यालय र त्यसको प्रशंसनीय सुव्यवस्थाले पनि भिक्षुज्यूको अमर देन नेपाली सबैमा सुपरिचित छ । वहाँबाट देश विदेशका मानवहरू अङ्ग धेरै लाभान्वित हुने छन् भन्ने पनि आशा राखदछु ।

★

धन्य बुद्ध, धन्य खः छ धात्थे

बुद्धरत्न शाक्य 'स्नातक'
महाबौद्ध, यल

★★★★★★★★★★★★★★★

धन्य बुद्ध, धन्य खः छ धात्थे,
त्यागयात छं थःगु राज्यया नापनापं ।
थः रानी यशोधरा व पुत्र राहुल नं,
बुद्धत्व प्राप्त याय् धकाः छं ॥
वल छन्त रुद्याय् धकाः यक्व दुश्मनत,
छंगु तपस्या भङ्ग याय् धकाः नं ।
वल छंथाय् यक्व अपसरात नृत्य यायां,
थःगु मोह जाले क्यंके छन्त धकाः नं ॥
मानव जीवनया मू मथूर्पि खनाः,
प्रत्येक मनूतय्गु स्वार्थं खनाः नं ।
विश्वे शान्तिया लँ क्यने आः धकाः,
त्यागयात छं थःगु राज्य नापं हे ॥

विश्व विजेता खः छ धात्थे आः,
खः छ धात्थे म्ह ज्ञानदाता नं आः ।
थव विचित्र संसार व वाध्यताया समाजे,
खः छ धात्थे म्ह विश्व विजेता आः ॥
नेपा: मांग्या सुपुत्र जुयाः छं,
विश्वया नं छम्ह महान व्यक्ति जुयाः ।
थःगु दे नेपाया नां तै विल छं,
विश्वयात थःगु धर्मे प्रभावित यानाः नं ॥
धन्य बुद्ध, धन्य खः छ धात्थे,
काम, लोभ, इष्वां मुक्त जुयाः हे,
जुल खः छ थौं धात्थे म्ह बुद्ध,
विश्वे शान्तिया प्रतीक जुयाः ॥

अंगुत्तर निकाय २

★★★★★★★★★★★★★★

२—नीवरण प्रहाण वणे

प्रथम सूत्र

भिक्षुपि ! जि हानं छुं थुजोगु मेगु धर्म मखना गुकिया फल स्वरूप अनुत्पन्न कामच्छन्द उत्पन्न जुइ, हानं उत्पन्न कामच्छन्द बार बार उत्पन्न जुइ तथा बढे जुइ, व खः भिक्षुपि शुभ निमित्त । शुभ निमित्त यात भिक्षुपि, अयोनिसो मनसिकारं (अनुचित रूपं) विचार याना यंकेव उत्पन्न मजूगु काम उत्पन्न जुइ तथा बढे जुइ ।

द्वितीय सूत्र

भिक्षुपि ! जि हानं छुं थुजोगु मेगु धर्म मखना गुकिया फल स्वरूप उत्पन्न मजूनिगु कोध (व्यापाद) उत्पन्न जुइ हानं उत्पन्न जूगु कोध बार बार उत्पन्न जुइ तथा अभिवृद्धि जुइ व खः भिक्षुपि ! पटिघ निमित्त (विरोधी भाव) । भिक्षुपि पटिघ निमित्त यात अनुचित रूपं विचार याना यंकेव उत्पन्न मजूगु कोध उत्पन्न जुइ उत्पन्न कोध बार बार उत्पन्न जुइ तथा बढे जुइ ।

तृतीय सूत्र

भिक्षुपि ! जि मेगु छुं थुजोगु धर्म मखना गुकिया फल स्वरूप उत्पन्न मजूनिगु थिन मिढु (मानसिक व शारीरिक आलस्य) उत्पन्न जुइ, हानं उत्पन्न थिन मिढु (आलस्य) बार बार उत्पन्न जुइ तथा बढे जुइ व खः भिक्षुपि ! म्हाइपुस्य च्वनीगु अलसी जुइगु धुपिनेगु, भोजन धुंका जुइगु आलस्य व निराश भाव । भिक्षुपि !

अ० भिक्षु बुद्धघोष

निराश भाव जुया च्वंभूह सिया उत्पन्न मजूनिगु थिन मिढु उत्पन्न जुइ, उत्पन्न थिन मिढु बार बार उत्पन्न जुइ तथा बढे जुइ ।

चतुर्थ सूत्र

भिक्षुपि ! जि मेगु छुं थुजोगु धर्म मखना, गुकिया फल स्वरूप उत्पन्न मजूनिगु उद्धच्च कुकुच्च उत्पन्न जुइ, हानं उत्पन्न उद्धच्च कुकुच्च बार बार उत्पन्न जुइ तथा बढे जुइ, व खः भिक्षुपि चित्तया अशान्ति । भिक्षुपि ! चित्तया अशान्ति उत्पन्न मजूनिगु उद्धच्च कुकुच्च उत्पन्न जुइ हान उत्पन्न उद्धच्च कुकुच्च बार बार उत्पन्न जुइ तथा बढे जुइ ।

पञ्चम सूत्र

भिक्षुपि ! जि मेगु छुं थुजोगु धर्म मखना गुकिया फल स्वरूप उत्पन्न मजूनिगु विचिकिच्छा उत्पन्न जुइ हानं उत्पन्न विचिकिच्छा बार बार उत्पन्न जुइ तथा बढे जुइ, व खः भिक्षुपि बुद्ध धर्म संघया प्रति खला मखुला धका अयोग्य कथं विचार यायेगु । भिक्षुपि ! अयोग्य कथं, विचार यायेगु उत्पन्न मजूनिगु विचिकिच्छा शंका उत्पन्न जुइ, हानं उत्पन्न विचिकिच्छा बार बार उत्पन्न जुइ तथा बढे जुइ ।

षष्ठम सूत्र

भिक्षुपि ! जि मेगु थुजोगु धर्म मखना गुकिया फल स्वरूप उत्पन्न मजूनिगु काम चेतना उत्पन्न मजुस्य च्वना च्वनी हानं उत्पन्न काम चेतना प्रहाण जुइ । व खः भिक्षुपि ! अशुभ निमित्त । भिक्षुपि अशुभ निमित्ते योग्य कथं विचार यायगुर्लि उत्पन्न मजूनिगु काम चेतना

उत्पन्न मजूस्य च्वना च्वनी, हानं उत्पन्न काम चेतना प्रहाण

जुइ ।

सप्तम सूत्र

भिक्षुपि ! जि मेगु छुं छगू धर्मयात मखना गुकिया फल स्वरूप उत्पन्न मजूनिगु व्यापाद (क्रोध) उत्पन्न जुइ मखु हानं उत्पन्न व्यापाद प्रहाण जुइ । व खः **भिक्षुपि** मेत्ता चेतो विमुत्ति भिक्षुपि ! मेत्ता चेतो विमुत्तियात योग्यगु कथं विचार यायेगुर्लि उत्पन्न मजूनिगु व्यापाद उत्पन्न जुइ मखु, हानं उत्पन्न व्यापाद प्रहाण जुइ ।

अष्टम सूत्र

भिक्षुपि ! जि मेगु छुं छगू धर्म यात मखना गुकिया फल स्वरूप उत्पन्न मजूनिगु थिन मिढु (भानसिक तथा शारीरिक आलस्य) उत्पन्न जुइ मखु । हानं उत्पन्न जूगु थिन मिढुया प्रहाण जुइ । व खः **भिक्षुपि !** आरब्ध धातु, निककम धातु परककम धातु । **भिक्षुपि !** प्रयत्न शील व्यक्तियात उत्पन्न मजूनिगु थिन मिढु उत्पन्न जुइ मखु । हानं उत्पन्न जूगु थिन मिढुया प्रहाण जुइ ।

नवम सूत्र

भिक्षुपि ! जि मेगु छुं छगू धर्मयात मखना गुकिया फल स्वरूप उत्पन्न मजूनिगु उद्धच्च कुकुच्च उत्पन्न जुइ मखु, हानं उत्पन्न जूगु उद्धच्च कुकुच्चया प्रहाण जुइ । व खः **भिक्षुपि !** चित्तया शान्ति भिक्षुपि शान्तगु चित्त दुम्हेसित उत्पन्न मजूनिगु उद्धच्च कुकुच्च उत्पन्न जुइ मखु । हानं उत्पन्न जूगु उद्धच्च कुकुच्च प्रहाण जुइ ।

दशम सूत्र

भिक्षुपि ! जि मेगु छुं छगू धर्मयात मखना गुकिया फल स्वरूप उत्पन्न मजूनिगु विचिकिच्छा उत्पन्न जुइ मखु । हानं उत्पन्न जूगु विचिकिच्छाया प्रहाण जुइ । व खः **भिक्षुपि !** ठीक रूपं विचार यायगु । **भिक्षुपि !** थीक रूपं विचार याम्हेसित उत्पन्न मजूनिगु विचिकिच्छा उत्पन्न जुइ मखु । उत्पन्न जूगु विचिकिच्छा प्रहाण जुइ ।

निगूगु नोवरण प्रहाण वर्गं क्वचाल ।

विहारे सुथे बुद्ध पूजा लिपा भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं धर्मं देशना याना विज्यात । अनं लिपा गौतम बुद्धया अस्ति धातु प्रदर्शन जुल ।

न्हिने प्रधान मन्त्री श्री कीर्तिनिधि विष्टया सभापतित्वे छगू सार्वजनिक सभा जुल । न्हापां भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरं पंचशील प्रदान याना विज्यात । अनं लिपा बुद्ध जयन्ती समारोह समितिया सचिव श्री कनकमान शाक्यं स्वागत भाषण याना विज्यात ।

बौद्ध गतिविधि—

आनन्दकुटीस बुद्ध जयन्ती

भगवान बुद्ध महापरिनिर्वाण जुया विजयागु २५२३ दँ क्यंगु बैशाख पुन्ही खुनु बुद्ध जयन्ती समारोह समिति काठमाडौं पाखें विभिन्न कायंक्रम देका बुद्ध जयन्ती माने यागु दु ।

२०३५ जेठ ९ गते स्वांया पुन्ही खुनु आनन्दकुटी

उक्त समारोहे भारतया राजदूत श्री एन० बी० मेननजुं निगू देशयात्रा लिक्व स्वापु बःलाकेगुली बुद्ध धर्मं तःधंगु योगदान व्यूगु खैं न्ह्यथना दिल ।

गणतन्त्र कोरियाया राजदूत श्री सू. हुइ. होङ्गू धया दिल— बुद्ध धर्मया प्रचारं अन्तर्राष्ट्रीय जगते परस्पर मैत्री सम्बन्ध बःलाकेत गावकं गवाहाली जू ।

संयुक्त राष्ट्र संघ विकास कार्यक्रम या कार्यवाहक आवासीय प्रतिनिधि श्री जे. रहिम, सामान्य प्रशासन राज्य मन्त्री श्री भद्र शर्मा पिसं नं बुद्ध व बुद्ध धर्मया गुणगान याना दिल ।

भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं धया विज्यात— भगवान बुद्धं मनूतेगु आर्थिक जीवन उन्नति या लैंपु क्यना विज्यागु दु । सकले अल्सी मजूसे उत्साही ज्वीमा, कमाय् यानागु धनया सुरक्षा ज्वीमा, पासांपि भिर्पि नालेमा, आमदानी अनुसार खर्च याय सेकेमा: ।

वसपोल धया विज्यात मनूतेगु आध्यात्मिक, शान्तिया लागी दैनिक जीवन यात मदेक मगागु वस्तु पुरे ज्वीमा, कमाय् यानागु धन भोग याध् देमा, साहुं मक्यंका च्वनेमाः, निर्दोष जीवन ज्वीमाः ।

महास्थविरं अमृतानन्दं धया विज्यात— बुद्ध म्हसी-केत बुद्धत्व हे प्राप्त यायमागु खैं व्याख्या याना विज्यात ।

अन्ते बुद्ध जयन्ती समारोह समितिया अध्यक्ष भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविरं धन्यवाद ज्ञापन याना विज्यात ।

थथे हे, ये गणमहाविहारे, यलया शार्कर्यसिंह विहारे, सुमंगल विहारे विशेष बुद्ध घूजा व धर्मं देशना कार्यक्रम देका बुद्ध जयन्ती माने यागु समाचार दु ।

बौद्ध हाजिरी जवाफ

ललितपुर महाबौद्ध पुस्तकालय या गवाले (आयोजनाय) २५२२ दैं क्यंगु बुद्ध जयन्तीया लसताय (उपलक्षे)

बुद्ध व बुद्ध धर्मं सम्बन्धी न्ह्यस लिस कासा जेठ ११, १२, १३ व १४ गते प्यन्हु यंकं कु रुः धायक सम्पन्न जुल । पञ्चशील प्रदान भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर पाखें जुल ।

उक्त बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासा भिक्षु अश्वघोषया, मु नायोत्वे जूगु खः । धर्मं देशना कार्यक्रमे भाग क्या विज्यापि— भिक्षु सुगोदानन्द महास्थविर, भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, भिक्षु अश्वघोष, अनगारिका धम्मवती व सत्यमोहन जोशी तथा आशाराम शाक्य ।

न्ह्यस लिस कासाय् भाग कागु पुस्तकालय या नां थथे खः— १) ललित अध्ययन गोष्ठी, टांगल । २) जन सेवा पुस्तकालय, धपगाल । ३) जन जागृति पुस्तकालय, भुल्खु । ४) आव्हान पुस्तकालय, न्याखाचोक प्रथम । ५) स्मृति पुस्तकालय, खाँचे । ६) मचाकुथि, नत्वा: । ७) हिरण्य पुस्तकालय, इलांननि । ८) अध्ययन मण्डल, नागबहाल । ९) ज्ञानकुञ्ज पुस्तकालय, त्यागल । १०) बाँदू पुस्तकालय कुतिताहाः । ११) अध्ययन मण्डल बुवहा । १२) युवा पुस्तकालय, हःखा ।

प्रधानपञ्च बुद्धिराज बज्राचार्यं पाखें सिरपा लः ल्हायगु ज्या सिधेकं थःगु मन्तव्य व्वंका विज्यात ।

महाबौद्ध पुस्तकालयया अध्यक्ष श्री राजा शाक्य पाखे धन्यवाद ज्ञापन जुल । श्री कुलबहादुर शाक्य स्वागत भाषण याना विज्यात ।

कलायात दागु गुरु यात लात

२०३५ असार ६ गते ज्यापुन्ही खुनु आनन्द कुटी विहारे विशेष धर्मं देशना व छलफल कार्यक्रम रुः धायक सम्पन्न जुल ।

सुथे स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन व चैत्र पूजां लिपा भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविरं बुद्धकालीन बाखं छपु कना विज्यात । बाखें या सार थथे खः । भिचा सघ नक्षित

नां जुया च्वंम्ह भिक्षु छम्ह दु । वया भिक्षु जीवने म्हाइ-
पुसे च्वना वल । म्हासु वसः तोता गृहस्थी जुया कला
व्याहा यायगु मती तल ।

छन्हु गुरुयात पंखा गाला च्वंमेस्या मनं मनं खै लहाना
कल्पना याना च्वन । छें वना कला व्याहा याना मचा
छम्ह नं दे धुँकल । कला यात मचा ब्वीका गुरुया दर्शन
या वना च्वंबले लें कला मेस्यां त्यानुल धका मचा क्वे
तल । थव हे तमं कलायात दागु थुखे गुरुया खवाले
पंचां दाया विल । गुरुम्ह करपिनि मनया खै स्यूम्ह जुया
च्वन । गुरुं धाल- छं कलायात दाय मफया जित
दायगु ला ? व भिक्षु मच्छाला विस्यु वन ।

बोधिचित्त

अनं लिपा वाराणसी संस्कृत विश्वविद्यालय या बौद्ध
दर्शन या प्राध्यापक श्री जगन्नाथ उपाध्याय पाखे बुद्धया
उपदेशया वारे प्रवचन जुल । वेकनं धया दिल- बुद्ध
छम्ह थज्योम्ह महापुरुष खः गुम्हेसिन थःगु जीवन यात
वास्ता मतसे मेविनिगु हित सुखया लागी थःगु जीवन
झमर्णया याना विल । करपिनिगु हित सुख यायगु हे बुद्धया
संकल्प खः । वसपोल या न्हापांगु उपदेश हे थव खः ।
थुकीणत बोधिचित्त धाइ । थगु जक हित ज्वीगु ध्यान
मतसे विश्वया वारे अर्थात बहुजन हितया वारे कल्पना
याना ज्या यायगु यात लोधिचित्त धाइ । बोधिचित्त
दुमेस्यां जक थज्योगु ज्या याइ । थज्योगु चित्त हे धमं
लुया वैगु । चित्त जक दयां मगा, न्ह्यपु जक दयां मगा
कल्पां जागु नुगः (हृदय) माः । नुगले न्ह्यावले कर-
पिनि दुःख खना दुःख ताय् फुम्ह ज्वी माः । चित्त चिकिधं
जुल धासा बोधिचित्त दै मखु ।

४५ दैं तक बुद्ध कना विजयागु उपदेश संग्रह

त्रिपिटक या सार शील समाधि व प्रज्ञा खः । शील धयागु
बाँलागु चाला खः । प्रज्ञा दुसा जक शीलवान व दु-
शीलम्ह म्हसीके फै । प्रज्ञायात हे बोधिचित्त धाइ । दुःख
व दुःखया कारण थ्वीका काय्त प्रज्ञा माः । सुथं निसें
थःम्ह याना च्वनागु ज्या व खै गन तक ठीक जू धयागु
थ्वीका काय्त बोधिचित्त जक दयां मगा, ज्या नं याना
यंक्य माः । मन व खै बाँला थैं ज्या बाँमलासा बोधिचित्त
ज्वी मखु । आचरण बाँलासा जक बोधिचित्त दै ।

चित्त शुद्धि यात हे समाधि धाइ । अले प्रज्ञा दै ।
प्रज्ञा, समाधि व शील स्वतां बाय् मज्यूपि पासापि खः ।
स्वतां छता धासां ज्यू । प्रज्ञा मदेकं समाधि दै मखु ।
समाधि मदेकं शील दै मखु । थव स्वता गुण यात धर्म
धाइ ।

भोजनं लिपा परित्राण पाठ जुल । अनं लिपा भिक्षु
सुबोधानन्द महास्थविर पाखे धर्म देशना जुल । वसपोलं
श्रद्धा व प्रज्ञाया तुलनात्मक व्याख्या याना विज्यात । अपो
मनूत भक्ति भावे जक भो भो सुसुं लिमलाका धर्म या
जुल । द्यो जक पुज्या जुल । थगु दुष्टि तप्यंकेगु पाखे उस्त
ध्यान मवं धया विज्यात ।

अन लिपा धर्मशाकच्छा जुल । न्यंगु प्रश्नयात श्री
जगन्नाथ उपाध्यायजुं गम्भीर पूर्वंकं लिसः विद्या विज्यात ।

थेरवाद व महायानया वारे न्यंगु प्रश्न यात श्री
जगन्नाथ उपाध्यायजुं धया विज्यात- थेरवाद पुलांगु खः;
भगवान् बुद्ध परिनिर्वाण जुया ध्यसः दैं मयाक लिपा
नागार्जुन धयाम्ह महान विद्वान मेस्यां महायान धका
प्रचार यात । नागार्जुन धायबले नेपाले गावकं प्रसिद्ध
जू । थेरवाद जीवन खःसा वहे जीवन यात ब्वलंकुम्ह
महायान खः । कला दर्शन, मूर्ति निर्माण आदि फुकं
महायान या क्वसः खः । तर नेपाले वज्राचार्य महायान

धया च्वंपिसं धर्मया नामे हिसा याना च्वंगु महायान
धर्म मखु । करुणा व दयां जागु नुग दुपिन्त अर्थात् बोधि
चित् दुपिन्त महायानी धाइ ।

बौद्ध संस्कृति

२०३५ जेठ ३२ गते काठमाडौं रोटरी क्लबया
आयोजनाय उक्त क्लबया सभा भवने प्राध्यापक श्री
जगन्नाथ उपाध्यायं बौद्ध संस्कृतिया बारे प्रवचन बिया
दिल ।

वेकनं धया दिल— बौद्ध संस्कृतिया जन्म सारनाथे
जुल । उक्ति सारनाथ छगु सांस्कृतिक राजधानी धाय्
माः । थ्व खै इतिहास या दुने लागु जुल । बुद्ध धर्म
जन्म ज़गु भारते बौद्ध जीवन क्यनेगु मदे धुंकल ।
पुलांगु अपा दो० व खंडहर जक दनि ।

प्रौ० उपाध्यायं धयादिल— थौं काठमाण्डु वया
जिमिसं खना सारा का सारा काठमाण्डु, पाटन फुकं
सांस्कृतिक राजधानि जुया च्वन । बौद्ध जीवन, बौद्ध
संस्कृति म्वाना च्वंगु खना । तर आपा सिनं संस्कृति छु
धयागु अर्थ बाँलाक मस्यु । संस्कृति धयागु पुलांगु व
परम्परा यात टिके यायगु धका समझे जुया च्वंपि नं दु ।
संस्कृति धयागु प्रकृति मखु । तर संस्कृतिस प्रकृति सुला
च्वंगु दु । संस्कृति परम्परायात स्थिर मया । संस्कृति
विकृति नं ज्वी फु, गलत नं ज्वी फु । संस्कृतिया नामे
विकार व विकृति नं दयावोगु दु । थ्व खतरा खः ।
संस्कृति धयागुरुलि गुवले नं भेद देकी मखु । वरु छपु
सूकाय् माः हना बी ।

संस्कृति धयागु मानवीय खः, अले मानव केन्द्रित
आध्यात्मिक ज्वीमाः । नास्ति क मखु । बुद्धया सारा
जीवन मानवीय खः । उक्ति मानव मात्रया सेवाय्

केन्द्रित जुया च्वंगु बौद्ध संस्कृति नेपाले प्रचार जुया
च्वंगु खना साप लेता वो ।

प्रा० उपाध्यायजुं धया दिल— बौद्ध धर्म व संस्कृति
निगू पाखे न नेपाल धनी जूरुलि विश्वे सकभनं बौद्ध
संस्कृति प्रचार यःयगुली नेपालं तःधंगु योगदान सहयोग
बीकु ।

प्रश्न—उत्तर

अन्ते महायान ग्रन्थे भगवान् बुद्धं न्हापालाक धर्मचक्र
प्रवर्तन याना बिज्यागु उलेख दु । उगु बारे छिगु
विचार छु खः धका न्यंगु प्रश्ननया लिस बिया प्रा० जगन्नाथ
उपाध्यायजुं धया दिल— पालि त्रिपिटक इतिहास कथं
प्राचीनतम बौद्ध साहित्य खः । पालि साहित्य हे बुद्ध
वचन खः धयागु लिक्क लागु प्रमाण खः धयागु इतिहास-
कार तेगु विश्वास खः । पालि त्रिपिटके नं महायानया खै
दुर्ध्याना च्वंगु दु । अगो याना सूत्रपिटके वयक्त हे महायान
या खै दुर्ध्याना च्वंगु खने दु । महायानी संस्कृत ग्रन्थे
बुद्धं न्याक धर्मचक्र प्रवर्तन याना बिज्यागु खै दु ।

भगवान्

ईश्वर यात मान्यता मव्यूम्ह बुद्धया न्ह्योने छाय्
भगवान् धका स्वाका सम्बोधन याना तगु ? धका न्यंगु
न्ह्यसः यात लिसः तिया उपाध्यायजुं धयादिल— भगवान्
शब्द ईश्वर नापं छु संबन्ध मदु । ईश्वरवादी तसे थःगु
भक्ति गुरुयात तःवं यायत भगवान् जोरे याना बिल ।
ईश्वर याके न्ह्यपु व नुगः मदु । नुगः (हृदय) न्ह्यपु
(मस्तिष्क) स्वया नं गावकं च्वे ला । बुद्ध याके करुणा
जागु नुगः दु । प्रजा व करुणा मनूया चि खः । करुणा
दुःख महस्यु ।

(पालि साहित्ये बुद्धयात भगवा धका प्रयोग याना

तगु खने दु । अर्थं कथाया व्याख्या अनुसार राग, द्वेष व मोह यात भग्न याना, नाश याना विज्याम्ह जूगुलि भग्ना धया तगु खः । सं०)

धर्मकीर्ति विहारे प्रवचन

२०३५ असार ३ गते धर्मकीर्ति विहारस बाराणसी सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्व विद्यालयया प्रा० श्री जगन्नाथ उपाध्यायं बुद्धवादया वारे व्याख्यान याना धया दिल-बुद्ध्या उपदेश कथं भिगु मभिगु छुटे याना ठीकगु ल्यया ठीक मज्गु तोता छोयगु हे धर्म खः । फुकसिगुं खँ ठीक जू धायगु पायछि मज् । सम्यक दृष्टि दुम्हेसित बौद्ध धाइ । ठीक ध्वीका कायगु शक्तियात सम्यक दृष्टि धाइ । ध्व दत्कि मिथ्या दृष्टि मदया वनी । गथे कि ख्यू थाय् मत च्यातकि अन्धकार मदया वनी । सम्यक दृष्टि गुबलेन मिथ्या दृष्टि पासा नाली मखु ।

बुद्ध धर्म मन युख्य

आपाल धयाथे संसारया धर्मत कि न्हायपनं न्यना दया वै कि मिखां स्वया । भजन कीर्तन व बाखैं न्हायपनं न्यना धर्म दै धयागु विश्वास खः । गुलि गुलि मनसे, चिकुक वसः मपुंसे तपस्या याना चंगु खना नं धर्म धका विश्वास याइपि दु । मिखां स्वया व न्हायपनं न्यना धर्म दै धका बुद्धं धया विमज्या । बुद्ध धर्मे मनं धर्म शुरू ज्वी । लोभ, द्वेष व मोह मने तया यानागु ज्या धर्म ज्वी मखु ।

अथे हे गण महाविहारे व यलवा मणिमण्डप विहारे, त्रिशूली सुगतपुर विहारे, नागबहाले व आनन्दकुटी विद्यापीठ बुद्ध धर्मया वारे प्रवचन जूगु समाचार दु ।

महापरित्राण

२०३५ जेठ ३२ गते बुद्धवार खुनु ये दुगंबहीली

दिवंगत रत्नकुमारी वज्राचार्य उपासिका या पुण्य स्मृतिस शान्ति कामना याना भिक्षु महा संघ रत्न पाखे चच्छ यंक महापरित्राण पाठ जूगु दु । उक्त अवसरे भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरं व सुबोधानन्द महास्थविर पिनि पाखे धर्म देशना जूगु दु । अथे हे स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन नं जुल । कन्हे खुनु सकल भिक्षुगण व अनगारिकापिन्त भव्य कथं दान बीगु कार्य सम्पन्न जुल ।

महापरित्राण याका विज्याम्ह दिवंगत रत्नकुमारी या काय इच्छाहर्ष वज्राचार्य तथा श्रीमती मिथाई सपरिवार खः ।

शंखरापुरे (सँख्वे) बुद्ध ज्यन्ती

२५२२ औं बुद्ध ज्यन्तिया उपलक्षे शंखरापुर (साँखु) यूनेस्को क्लवं प्रवचन यायगु ज्या सुरू यात । उगु प्रवचने क्लवया सचिव भाजु महेन्द्र लाल श्रेष्ठजुं धैदीगु दु-नेपाया लुम्बिनी जन्म जूसां बुद्ध विश्वयाम्ह जूगु दु अर्थात विश्व धर्मया जन्मदाता जूगु दु । प्रेम-अहिंसा या प्रतीक ! बुद्धयागु उपदेश शान्तिया लागि महत्वपूर्ण जु । बुद्ध छम्ह क्रान्तिकारी नं खः कारण जातिभेद व लिङ्गभेद विरुद्धे बुद्धं संघर्ष यागु दु ।” क्लवया उपाध्यक्ष भाजु कृष्ण भक्त श्रेष्ठ धैदीगु दु-“नेपाले लिच्छवि जुर्जुपिंस बौद्ध विहार दयका बुद्ध धर्मया संरक्षण व प्रचार याना वंगु दु । बुद्ध धर्म प्रचार यायगु निर्मित यक्कोहे विहार त दयका वंगु दु । विहारत मध्ये सक्वया गुं विहार नं प्रमुखगु विहार खः । साहित्य, कला, संस्कृतिया विकास यायगु निर्मित बुद्धं तद्यंगु योगदान वियावंगु दु ।

क्लवया सदस्य भाजु वाल गोपाल श्रेष्ठ जुं धैदीगु दु-“विश्व सभ्यताय बुद्ध धर्मया महत्वपूर्ण स्थान दु । संसारे मेमेगु धर्मे ल्वापु क्लह जुयाचंगु दु । तर बुद्ध

आनन्द भूमि

धर्मे त्वापु धैगु खनेमदु । बुद्ध शान्तिया पतीक खः ।
राष्ट्रनायक श्री ५ विरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव सरकारं
नेपायात शान्ति क्षेत्र धोषित यायगु प्रस्ताव यात बुद्ध धर्मं
महत्वपूर्ण योगदान ध्यूगु दु ।

अन्ते भाजु श्री वन्त लाल श्रेष्ठजुं सभा विसर्जने
धैदीगु दु “बुद्ध नेपाले जन्म जूसां विश्वय् शान्ति हयगु
निर्मित तथांगु भूमीका दु ।

ये साप्ताहिक धर्मदेशना ज्ञानमाला भजन व चलचित्र कार्यक्रम

थाय	धर्मदेशनाया दिन	धर्यदेशना याना विज्यापिं
पसःननी	जेष्ठ २ गते	भिक्षु प्रज्ञारश्मी
बटु विहार	” ३ गते	भिक्षु अश्वघोष
चस्वाँदो	” ४ गते	भिक्षु बुद्धघोष
तछेबाहा	” ५ गते	भिक्षु सुमंगल
कोशाबाहा	” ६ गते	भिक्षु सुबोधानन्द
मीखादो	” ७ गते	भिक्षु सुबोधानन्द
सुगन्ध विहार	” ८ गते	भिक्षु ”

त्वेनु यंकं धर्मदेशना

२५२२ दं बुद्ध-जयन्ती सिल सिलाय यले जूगु बुद्ध-
जयन्ती समारोह समिति नागवाहालया । कार्यक्रम

गते	बार	देशक
२ जेष्ठ	सोमबार	अनगारिका धम्मवती
३ ”	मगलबार	भिक्षु अश्वघोष स्वविर
४ ”	बुद्धबार	अनगारिका धम्मवती
५ ”	बृहस्पतिबार	भिक्षु बुद्धघोष स्थविर

६ ”	शुक्रबार	ज्ञानवज्ज्ञ बज्ञाचार्य
७ ”	शनिश्चरवार	” ”
८ ”	आइतबार	अनगारिका धम्मवती

मनलाई नियन्त्रणमा राख्न सके जस्तोसुकै काम पनि गर्न सकिने - श्री श्रेष्ठ

२५२२ औं बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा अखिल
नेपाल महायान बौद्ध समाजको आयोजनामा छोछेमा
आयोजित एक सभामा राजसभा स्थायी समितिका सदस्य
श्री पूर्णबहादुर मानवले बुद्धको चरित्र बारे आजको बुद्ध
धर्मविलम्बीहरू नै अनभिज्ञ रहेको कुरा बताउनु भयो ।

श्री मानवले कलुषित मनले गरेको कामबाट दुःख
र शुद्ध मनले गरेको कामबाट सुख प्राप्त हुने कुरा बताउनु
हुँदै आफ्नै मनबाट सुख र दुःखको सिर्जना हुने कुरा
बताउनुभयो ।

राजसभा स्थायी समितिका अर्का सदस्य कवि श्री
सिद्धिचरण श्रेष्ठले मनलाई नियन्त्रणमा राख्न सके जस्तो-
सुकै काम पनि गर्न सकिने कुरा बताउनु हुँदै धार्मिकको
भेष धारण गर्ने अवांछित व्यक्तिबाट धर्मलाई बचाउन
यस्ता संस्थाहरू सकिय रहन पर्छ भन्नुभयो ।

वयोबुद्ध कलाकार श्री चन्द्रमान मास्केको सभापति-
त्वमा भएको सो समारोहमा सो समाजका अध्यक्ष श्री
सानुमानन्द बज्ञाचार्य, बाल सेवा माध्यमिक विद्यालयका
प्रधान अध्यापक श्री कृष्णभक्त मानन्धर र श्री माणिकराज
बज्ञाचार्यले बौद्ध पञ्चशील बारे चर्चा गर्नु भएको
थियो ।

सो समाजद्वारा धुम्रपान निवेद अभियान शुरू
गरिनुका साथै काठमाडौंका १८ वटा विहारहरूमा बुद्ध
पूजा गरिएको थियो ।

यसैगरी २५२२ औं बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा सनातन धर्म सेवा समितिद्वारा इन्द्रायणी गाउँ पञ्चायतमा आयोजित प्रवचन कार्यक्रममा सो समितिका सचिव श्री खेमराज केशवशरणले “आचरण नै धर्मको सर्वस्व हो” भन्ने भगवान् बुद्धको उपदेशलाई हृदयंगम गरी जीवनलाई निरन्तर जनकल्याण कार्यमा लगाउनु परेको कुरा बताउनु भयो ।

सो समारोह प्रधानपञ्च श्री रामकृष्ण खड्काको सभापतित्वमा भएको थियो ।

सो अवसरमा सनातन धर्म सेवा समितिका तर्फबाट उक्त गाउँ पञ्चायतको शिशु स्याहार केन्द्रलाई प्राथमिक उपचारका औपचिहरू उपहार स्वरूप प्रदान गरिएको थियो ।

यस्तै बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा शंखरापुर यूनेस्को कलब, साँखुद्वारा आयोजित प्रवचन कार्यक्रममा सो कलबका सचिव श्री महेन्द्रलाल श्रेष्ठ र उक्त कलबका उपाध्यक्ष श्री कृष्णभक्त श्रेष्ठले प्रेम र अर्हिसाका प्रतीक बुद्धको उपदेश अनुशरण गरेमा विश्वमा शान्ति स्थापना हुने कुरा बताउनु भयो ।

सो समारोह श्री वन्तलाल श्रेष्ठको सभापतित्वमा भएको थियो ।

त्यस्तै बुद्ध जयन्तीको अवसरमा जिल्ला कार्यालय कृषि शाखाद्वारा स्वयम्भूमा आयोजित तीनदिने जिल्ला स्तरीय कृषि प्रदर्शनीको सीतापाइला गाउँ पञ्चायतका प्रधान पञ्च श्री गोपालबहादुर श्रेष्ठले हालै उद्घाटन गर्नु भयो ।

सो प्रदर्शनीमा करीब ७० जना कृषकहरूले उत्पादन गरेका वस्तुहरू र कृषि सामग्रीहरू प्रदर्शन गरिएका छन् ।

भक्तपूर- बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा स्थानीय मुनि

विहारमा आयोजित प्रवचन गोष्ठीमा जिल्ला पञ्चायतका उप-सभापति श्री विकुलाल भैलले भगवान् बुद्धले मानव कल्याणको लागि ज्ञानको ज्योति बालिदिनु भएको छ भन्नुभयो ।

सभापतिको आसनबाट नगर पञ्चायतका प्रधान पञ्च श्री लखनदास वनेपालीले बुद्धले अलमलिरहेका मानवहरूलाई बाटो देखाउनु भएको कुरा बताउनु भयो ।

बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा हिजो यहाँ बुद्धका तस्वीर सहित एक जुलूसले नगर परिक्रमा गन्यो ।

सो जुलूसमा विभिन्न शिक्षण संस्थाका विद्यार्थी, धार्मिक संघ संस्थाका मानिसहरूले भाग लिएका थिए ।

भगवान् बुद्धको अस्ति धातु प्रदर्शन

काठमाडौं जेठ १० गते । २५२२ औं बुद्ध जयन्ती यहाँ विभिन्न कार्यक्रम आयोजना गरी मनाइयो ।

भगवान् बुद्धको जन्म, बोधिज्ञान प्राप्ति र महापरिनिर्वाण भएको पूर्णिमाको दिन बुद्ध जयन्ती समारोह समितिद्वारा आनन्दकुटी विहारमा गीतम् बुद्धको अस्ति धातु प्रदर्शन गरिनुको साथै स्वयम्भूमा बुद्ध पूजा, आनन्द कुटीमा शिल प्रार्थना, बुद्ध पूजा, गरिनुको साथै भिक्षु संघलाई भोजन, उपासक उपासिकाहरूलाई क्षीर भोजन दिइयो ।

सोही अवसरमा भिक्षुहरूद्वारा परित्राण पाठ धर्म उपदेशना पनि गरिएको थियो ।

रजत जयन्ती समारोहको समुद्घाटन

काठमाडौं, जेठ ९ गते । श्री ५ अधिराजकुमारी शारदा शाहबाट स्वयम्भू विकास मण्डलको रजत जयन्ती समारोहको हिजो स्वयम्भूमा उद्घाटन गरिबिक्सियो ।

श्री ५ अधिराजकुमारी शारदा शाहबाट भारत,

पाकिस्तान सिक्किमका बौद्ध प्रतिनिधिहरूलाई स्वयम्भू विकास मण्डल रजत जयन्ती समारोहको स्मृति चिन्हहरू (सोभिनियर क्वाइन) उपहार स्वरूप प्रदान गरिबक्स्यो ।

सो अवसरमा स्वयम्भू विकास मण्डलका उपाध्यक्ष श्री दयावीर सिहले भगवान बुद्धको उपदेशले विश्वमा शान्ति फैलाएको कुरा बताउनु भयो ।

भारत, पाकिस्तान, जापान र थाइलैण्डबाट आएका बौद्ध प्रतिनिधिहरू, सिक्किम बौद्ध संघका प्रतिनिधि तथा काठमाडौं स्थित कुटनैतिक नियोगका प्रमुखहरूका साथै बौद्ध उपासक उपासिकाहरू समेतले सो समारोहमा भाग लिएका थिए ।

ललितपुरमा बुद्ध जयन्ती

गौतम बुद्धको २५२२ औं जयन्तीको उपलक्ष्यमा गृह पञ्चायत सहायक मन्त्री श्री डम्बर बहादुर मल्लले स्थानीय नागबहालमा आज बौद्ध क्षण्डोत्तोलन गर्दै बुद्धको शान्ति सन्देशलाई सबैले मनमा राख्नु अनिवार्य भएको कुरामा जोड दिनुभयो ।

उहाँले विवादहरूको शान्ति पूर्ण निपटारा र स्थायी शान्तिको लागि बूद्धका उपदेशले मार्ग दर्शन गर्छन् भन्नु भयो ।

नगर पञ्चायतका प्रधानपंच श्री बुद्धिराज वज्राचार्यले बुद्धको उपदेशहरूलाई प्रचार गर्नुको साथै तिनलाई कायान्वयन गर्ने तरफ सबैले ध्यान दिनु पर्ने कुरा बताउनु भयो ।

महास्थविर भिक्षु प्रज्ञानन्दको सभापतित्वमा भएको उक्त समारोहमा नगर पञ्चायतका सदस्य श्री तारिणी बहादुर शाक्य, बुद्ध जयन्ती ट्रृष्ट कमिटीका सदस्य श्री लोकबहादुर शाक्य र बुद्ध जयन्ती समारोह समितिका

सचिव श्री ज्ञानबहादुर शाक्यले बुद्ध शान्तिका अप्रदूत हुन भन्ने कुरामा प्रकाश पार्नु भयो ।

समारोहको आयोजना २५२२ औं बुद्ध जयन्ती समारोह समितिले गरेको थियो ।

ललितपुर- बुद्ध जयन्तीको अवसरमा हजारौं बौद्ध उपासक उपासिकाहरूले बाजा गाजा साथ नगर परिक्रमा गरी नागबहालमा बुद्धको पूजा गरे ।

दिउँसो नागबहाल टोलबाट बुद्धको प्रतिमालाई विशेष खटमा राखी नगर परिक्रमो गरिएका थियो । ललितपुर शहर क्षेत्रका घरहरू बुद्धका तस्वीरहरू र बौद्ध कृष्णाहरूले सुसज्जित गरिएका थिए ।

बौद्धनाथ- बूद्ध जयन्तीको अवसरमा चिनियाँ लामाद्वारा धार्मिक विधिपूर्वक बौद्धमा बुद्धको पूजाआजा गरी विशाल जुलूसले बुद्धको मृति सहित बाजा गाजाका साथ चावहिल जोरपाटी परिक्रमा गर्न्यो ।

विभिन्न जिल्लामा बुद्ध जयन्ती

भगवान बुद्धको २५२२ औं जयन्ती अधिराज्यका विभिन्न जिल्लाहरूमा मनाइएका समाचारहरू प्राप्त भएका छन् ।

पर्सी- बूद्ध जयन्तीको अवसरमा बीरगंज माईस्थान मन्दिरबाट बुद्धको मूर्तिलाई जीपमा सजाई एक जुलूसले नगर परिक्रमा गर्न्यो र सो जुलूस नगर पञ्चायतमा पुरोपछि आमसभामा परिणत भयो ।

सो अवसरमा शिक्षा सहायक मन्त्री श्री हीरालाल विश्वकर्माले जातिवादको अन्त गर्न सकिए मात्र बुद्धका शान्ति र अहिंसा साकार हुन्छ भन्नु भयो ।

जल विद्युत सहायक मन्त्री शम्शेर ल हकले बुद्धको शान्ति र अहिंसाको सन्देश अनुरूप नेपालीहरू शान्तिपूर्वक

देशनिर्माणमा अग्रसर छन् भन्नुभयो ।

बीररांज नगर पञ्चायतका प्रधान पञ्च श्री गोपाल प्रसाद प्रधानको सभापतित्वमा भएको सो समारोहमा नारायणी सह-अञ्चलाधीश, गाउँ कर्क नारायणी अञ्चलका सदस्य-सचिव श्री महमद आरिफले बुद्धको उपदेशलाई जीवन-पद्धतिमा ढाली अघि बढ्नु पर्दछ भन्नु भयो ।

बुद्ध जयन्तीको अवसरमा अस्ति यहाँ आयोजित प्रवचन गोष्ठीमा श्री विश्वकर्माले जबसम्म विश्वका मानव जातिलाई हिसा, त्रास र दवाब्राट मुक्त गर्न सकिदैन तवसम्म शान्ति कायम हुन नसक्ने हुँदा सम्पूर्ण राष्ट्रहरूले बुद्धको न्याय र शान्तिको अनुसरण गर्नु परेको छ भन्नु भयो ।

श्री रामशरण शास्त्रीको अध्यक्षतामा सो प्रवचन गोष्ठी भएको थियो ।

धरान

धरान जेठ १० गते । भूतपूर्व प्रधानमन्त्री श्री मातृका प्रसाद कोइरालाले नेपालका सुपुत्र बुद्धले नेपालीको इज्जत र मान बढाएको मात्र होइन सम्पूर्ण मानवलाई समानता र भाइचाराको सन्देश पनि दिएका थिए भन्नु भएको छ ।

भगवान बुद्धको २५२२ आँ बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा लायन्स क्लब धरानद्वारा हिजो यहाँ आयोजित समारोहमा बोल्दै श्री कोइरालाले मानिसहरू अङ्ग शोषित र पीडित भएको र शस्त्रास्त्रको होडवाजीबाट विश्वको सन्तुलन डगमगाउन थालेको, यस बेलामा हामीले बुद्धका नीति र शान्ति सन्देशलाई हृदयंगम गरी चल्न सकेमा विश्वको रूपरेखा नै अर्कै हुन्छ भन्नुभयो ।

सो अवसरमा भूतपूर्व रापस श्री सूर्य प्रसाद उपा-

ध्यायले बुद्धका अमर उपदेशबाट विश्वमा शान्ति कायम गर्ने प्रेरणा प्राप्त भइरहेको छ भन्नुभयो ।

पिन्डेश्वर संस्कृत क्याम्पसका उप-प्रमुख प. छविलाल पोखरेल र प्राध्यापक श्री मणिक लाल श्रेष्ठले पनि भगवान बुद्धको उपदेशहरूको चर्चा गर्नु भएको थियो ।

सभाको सभापतित्व लायन्स क्लबका उपाध्यक्ष श्री विश्वनाथ पोखरेलले गर्नु भएको थियो ।

लुम्बिनीमा बुद्ध जयन्ती

निर्माण तथा यातायात राज्यमन्त्री श्री बालाराम घर्ती मगरले भन्नु भएको छ- भगवान बुद्धको शान्ति सन्देश नै आजको युगमा मानव कल्याणको साधन भएकोले यसलाई भिक्षुहरूले गाउँ गाउँसम्म पुन्याई पिछडिएका मानव जातिको आँखा उघाउनु पर्दछ ।

राज्यमन्त्री श्री घर्ती मगरले भगवान बुद्धको २५२२ आँ जन्म जयन्तीको उपलक्ष्यमा आज बुद्ध कै जन्मस्थल लुम्बिनीमा आयोजित प्रवचन समारोहमा भौतिक विकासले मात्र मानवको हित हुन नसक्ने हुँदा धर्मप्रति पनि अवस्था बढाउनु आवश्यक छ भन्नुभयो ।

उहाँले लुम्बिनी गुरु योजना मार्थि प्रकाश पानुँ हुँदै लुम्बिनी विकास समितिले यस योजनालाई समय भित्रै कार्यान्वयन गराउने छ भन्ने विश्वास व्यक्त गर्नु भयो ।

रापस श्री के.बी. शाहीले राष्ट्रिय विभूतिहरूप्रति सम्मान र आस्था गर्ने प्रवृत्तिको विकास हुनु पर्दछ भन्नु हुँदै संसारमा नेपाल र नेपालीलाई चिन्हाउने महा मानव बुद्धको अमर सन्देशबाट युद्ध कलह र वैमनस्य हटाई विश्वमा नै शान्ति स्थापना गर्न सकिछ भन्नु भयो ।

उहाँले श्री ५ महाराजाधिराज सरकारबाट पनि बुद्धकै शान्ति सन्देशमा जोड दिइबनेसको कुरा

उल्लेख गर्नु हुदै नेपालले राखेका शान्तिप्रस्तावमा पनि मानव हितको कुरा अन्तरनिहित छ भन्नुभयो ।

राष्ट्रपति श्री दशरथ प्रसाद कुर्मिले बुद्धको ज्ञानलाई बुझ्न र बुद्धप्रति आस्था बढाउन सबै नेपालीले एकपलट पवित्र स्थल लुम्बिनीको दर्शन गर्नु पर्दछ भन्नु भयो ।

लुम्बिनी अंचलाधीशले अर्थ आज्ञन गरेर मात्र सुख प्राप्त हुन सक्दैन भन्ने भगवान बुद्धको उपदेशलाई प्रत्येक नेपालीले हृदयंगम गर्नु पर्दछ भन्नु भयो ।

भिक्षु सुदर्शनले नेपालले विश्वलाई नै धार्मिक सहिष्णुताको पाठ सिकाएको छ भन्नुहुँदै भगवान बुद्धले दिएको शान्ति सन्देश नेपालको अमूल्य निधि हो भन्नुभयो ।

लुम्बिनी विकास समितिका अध्यक्ष श्री लोक दर्शन वज्राचार्यले लुम्बिनी गुरु योजनालाई सफल पार्न मित्र-राष्ट्रहरूवाट ठूलो सहयोग प्राप्त भइरहेको कुरा उल्लेख गर्नुहुँदै यस योजनाको कार्यान्वयनमा जम्मा ४५ करोड रुपैया खर्च हुने अनुमान छ भन्नुभयो ।

यस भन्दा अधि हजारो हजार श्रद्धालु भक्तजनहरूले भाग लिएको एक जुलूसले भगवान बुद्धको मूर्ति रथमा राखी लुम्बिनी बजारमा परिक्रमा गरेको थियो ।

सो शोभा यात्रामा भाग लिन काठमाडौं, पाल्पा नवलपरासी, सिद्धार्थ नगर लगायत अन्य जिल्लाहरूवाट पनि भक्तजनहरू २१३ दिन अधि देखि नै लुम्बिनीमा भेला भएका थिए । भिक्षु विमलानन्दले स्वागत भाषण गर्नु कर्म : ।

बुद्ध जयन्ती मनाउन यहां भिक्षु अनिरुद्ध महासचिवको जयक्षतामा एक समारोह समिति पनि गठन कर्मको थियो ।

बुद्ध पूजा, बौद्ध सभा, प्रवचन आदि कार्यक्रमको पनि आयोजना गरिएको थियो ।

लुम्बिनी कपिलवस्तु मार्ग निर्माण

भगवान् बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनी जाने तीर्थयात्री र पर्यटकहरूको सुविधाको लागि यस वर्ष लुम्बिनीदेखि कपिलवस्तु सम्मको २७ किलोमिटर लामो सडक निर्माण गरिने भएको छ ।

उक्त सडक निर्माण कार्यमा यस वर्ष श्री ५ को सरकारले करीब १० लाख रुपियां खर्च गर्ने कुरा बताएको छ ।

लुम्बिनी विकास समितिका अनुसार सो सडक बने पछि लुम्बिनीबाट कपिलवस्तु जान पायक पर्नुका साथै त्यहाँबाट वहादुरगञ्ज र कृष्णनगर जान पनि सुविधा पर्नेछ ।

हाल कपिलवस्तुना वासिन्दाहरूलाई भारतको बाटो भई लुम्बिनी आउन करीब ५ घण्टा लाग्दछ ।

हेटौडामा बुद्ध जयन्तो

स्थानीय कमल डांडा स्थित बौद्ध विहारमा २५२२ ओं बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा भएको एक आमसभामा बोल्नुहुँदै समाजसेवी श्री हिरण्य लाल श्रेष्ठले भन्नुभयो— नेपाल पुत्र गौतम बुद्धले विश्वमा शान्ति र अर्हिसाको सन्देश फैलाएको थियो । आजको तनावपूर्ण विश्वमा स्थायी शान्तिका लागि संस्थागत व्यवस्था गर्ने नेपाललाई ‘शान्ति क्षेत्र’ बोषणा गर्ने श्री ५ महाराजाधिराज सराकारवाट राखिवक्सको प्रस्तावप्रति बढ़ूँदै गएको अन्तर्राष्ट्रिय समर्थन नेपाली मात्रका लागि

गौरवको कुरा हो ।

मकानपुर जिल्ला पञ्चायतका भूतपूर्व उपसभापति श्री तिलक बहादुर नेगीले भौतिक उन्नतिको साथै आध्यात्मिक चिन्तन पनि आवश्यक छ यसेवाट मानवकल्याण सम्भव छ र भगवान् बुद्धबाट देखाएको शान्तिको बाटोमा लाभाले विश्वको रक्षा हुनेछ भन्नुभयो ।

आमसभामा श्री सानुराजा वज्जाचार्य, श्री गोपाल बल, श्री बीर बहादुर मानन्धर र राष्ट्रिय विकास सेवाका छात्रा सुश्री रोशनी शाक्यले पनि भगवान् बुद्धको उपदेशको अनुशःरण गरेर मानव कल्याणमा लाभ्नु पर्छ भन्नुभयो ।

सभाको सभापतित्व गुरु जगत प्रकाशले गन्तु भएको थियो ।

बुद्ध पूजा र आमसभा पछि बुद्धको प्रतिमा राखिएको रथ बाजागाजा सहित नगर परिक्रमा गरिएको थियो । पशुपति नगर स्थित बौद्ध विहारबाट पनि यस्तै रथ नगर परिक्रमा गरिएको थियो ।

बनेपामा बुद्ध जयन्ती

२५२२ औं बुद्ध जयन्तीको पउलक्षमा श्री बुद्ध भगवानको प्रतिमा खटना सजाई विभिन्न बाजा गाजाको द्वाय भिक्षुगण, अनगारिका बौद्ध धर्मकलम्बी एवं गण्यमान्य व्यक्तिहरूको एक जुलै सुदर्शन बिहारबाट नगर परिक्रमा गरी श्री चन्द्रकीर्ति विहारमा सभामा परिणत भयो ।

सो सभाले शील प्रार्थनाका साथै विश्व शान्तिको कामना पनि गन्यो । भिक्षु बोधिसेनले धर्म देशना गन्तु भयो ।

यसै गरि बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा यहाँका विभिन्न

टोलहरूमा चोक, बहाल, ढल, सडक र घरको सफाई अभियान सन्चालन गरियो ।

ध्यानकुटी अध्ययन मण्डलले प्रत्येक पाक्षिकमा चैत्य पूजा गन्तु का साथै बुद्ध धर्म सम्बन्धी प्रवचन कार्यक्रम सन्चालन गर्दै अएको छ । स्थानीय अस्पतालमा फलफुल वितरण गरीयो ।

बुद्ध धर्म सम्बन्धी हाजिर जवाफ प्रतियोगिता

ललितपुर, जेठ १५ गते । भगवान् गौतम बुद्धको २५२२ औं जयन्तीको सन्दर्भमा भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरले यहाँ भएको जिल्लास्तरीय अन्तर पुस्तकालय बुद्ध र बुद्ध प्रमं सम्बन्धी हाजिरी जवाफ प्रतियोगिताको उद्घाटन गन्तु भयो ।

स्थानीय महाबौद्ध पुस्तकालयद्वारा आयोजित उक्त प्रतियोगितामा १२ बटा पुस्तकालयहरूले भाग लिएका थिए ।

घोराहीमा बुद्ध जयन्ती बुद्धको शान्ति सन्देश लोकप्रिय र व्यावहारिक

न्याय एवं कानून मन्त्री श्री होम बहादुर श्रेष्ठले भन्नु भएको छ- आजको विश्वको लागि भगवान् गौतम बुद्धका शान्ति सन्देश बढी लोकप्रिय व्यावहारिक हुँदै आएको छ ।

राष्ट्री साहित्य परिषद्द्वारा दाङग जिल्लाको घोराही स्थित बाल मन्दिरको प्राङ्गणमा २५२२ सौं बृद्ध जयन्ती को उपलक्ष्यमा गत सोमवार आयोजित ‘आजको विश्वलाई बुद्धको सन्देश’ विषयक प्रवचन तथा साहित्य गोष्ठीमा प्रमुख अतिथिको आसनबाट मन्त्री श्री श्रेष्ठले विश्वमा अशान्ति भएमा हाम्रो जस्तो विकासोऽमुख देशको विकास निर्माण कार्यमा बाधा पर्ना त्यो नपरोस् भन्न

उद्देश्यले श्री ५ महाराजाधिराज सरकारबाट नेपाललाई शान्ति क्षेत्र घोषित गरियोस् भनी प्रस्ताव राखिबक्सेको कुरा बताउनु भयो ।

उहाँले आपनो देशको भौगोलिक, ऐतिहासिक सांस्कृतिक विषयमा तथ्य कुरालाई प्रकाशमा ल्याउन आजका साहित्यकारहरूलाई सल्लाह दिनु हुँदै त्रुटिलाई औल्याउने मात्र होइन देशमा भए गरेका विकास निर्माणका काम कुराहरूको साहित्यको माध्यमबाट सबैलाई जानकारी दिनु पर्दछ भन्नुभयो ।

अरू वक्ताहरू श्री टेक प्रसाद शर्मा र वसन्त प्रकाश शमलि बुद्धले अपनाएको धर्म नीति परम्परावादी नभै व्यावहारिक र सरल भएकाले बुद्ध धर्म आजको विश्वमा बढी लोकप्रिय हुन थालेको कुरा बताउनु भयो ।

महेन्द्र क्याम्पसका सह प्राध्यापक श्री श्याम कुमार न्यौपानेको अध्यक्षतामा भएको यो प्रवचन समारोह र साहित्य गोष्ठीमा विभिन्न कवि एवं लेखकहरूले आ-आपना लेख, कविता, कथाहरू पढ्नु भएको थियो ।

बुद्ध व्याज वितरण

भगवान् बुद्धको २५२२ अौं जयन्तीको उपलक्ष्यमा विश्व शान्तिको कामना गर्दै उपत्यकाका सबैजसो शहरहरूमा भगवान् बुद्धको तस्वीर सजाई बौद्ध कण्डा फहराउनुको साथै भगवान् बुद्धको व्याज वितरण गरियो ।

यस किसिमको कार्मक्रम यहाँ प्रत्येक वर्ष गरिरहै आएको छ ।

जुम्लामा बुद्ध जयन्ती र प्रवचन

२०३५।१८ का दिन यस जुम्ला विस्तार क्याम्पसमा

२५२२ सौं बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा एक समारोहको आयोजना गरियो । उक्त अवसरमा बुद्धको आकृतिमा पृष्ठाक्षता अर्पण, बुद्ध बन्दना, बुद्ध भजन गर्नुको साथै “बुद्ध र शान्ति” भन्ने विषयमा क्याम्पसका छात्र शिक्षकहरूका बीच जन्तर सदनात्मक प्रवचन प्रतियोगिताको आयोजना गरिएको थियो ।

बुद्ध जयन्तीको यस समारोहको सभापतिको आसन-बाट बोल्नु हुँदै क्याम्पस प्रमुख श्री तुलसी मान दुवालले “हामीले भगवान बुद्धको जीवन चरित्रबाट संपूर्ण प्राणी प्रति अहिंसा क्षमा र समताको पाठ सिक्नु पर्दछ” भन्नु भयो ।

उक्त बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा आयोजित प्रवचन समारोहमा सहायक प्राध्यापक श्री पृथ्वीराज पुनले “आजको अशान्ति ग्रस्त विश्वमा शान्ति अवतार भगवान बुद्धको सन्देशले सन्जीवनीको सञ्चार गर्दछ” भन्नु भयो । यसै अवसरमा रा. वि. से. सदस्य श्री दयारत्न शाक्यले भगवान बुद्धको जीवन चरित्र माथि प्रकाश पानु हुँदै “बुद्धले हामीलाई त्याग, अहिंसा र शान्तिको मार्ग अनुशरण गर्ने प्रेरणा छाडेर गएका छन्” भन्नु भयो ।

बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा प्रतियोगितात्मक रूपमा “बुद्ध र शान्ति” भन्ने शीषेकमा आयोजना गरिएको प्रवचन समारोहमा ढांके सदनका छात्र शिक्षक श्री दीप बहादुर शाही प्रथम, त्रिभुवन सदनका श्री मणि चन्द्र देवकोटा दीश्वा, त्रिभुवन सदनका श्री नन्द बहादुर शाही तेश्वा र लालीगुरांश सदनका नन्द बहादुर रोकायाले सान्त्वना पुरस्कार पाई विजयी भएका थिए ।

बौद्ध प्रवचन गोष्ठी

शान्तिया अग्रदूत महामानव भगवान् बुद्धया जन्म, सम्बोधिलाभ तथा महापरिनिर्वाण दि २५२२ दृ क्यंगु बुद्ध जयन्तीया उपलक्ष्ये माननीय सामान्य प्रशासन राज्य मन्त्री श्री भद्र शर्माया प्रमुख अतिथित्वे स्वयम्भू किण्डोल स्थित बुद्ध पाके बौद्ध प्रवचन गोष्ठी जूगु दु। थुगु गोष्ठी विश्व मैत्री सघया अध्यक्ष श्री न्हुच्छे बहादुर वज्राचार्यया आयोजनाय जूगु खः।

थुगु प्रवचन गोष्ठीस भाषण विया दीपि- स्वामी श्री ईश्वरानन्द। माननीय कुलपति नें० रा० प्र० प्र० श्री सूर्यविक्रम ज्ञवाली, श्री भुवनलाल प्रधान, श्री सत्यमोहन जोशी।

कालिम्पोङ्गे बुद्ध जयन्ती

२०३५ जेठ ९ गते खुनु स्थानीय धर्मोदय विहारे २५२२ दृया बुद्ध जयन्ती समारोह सदाँ थें बुद्ध पूजा व चलचित्र प्रदर्शन व भोजन दान रुक्ष धायक सम्पन्न जूगु समाचार दु।

त्रिशूली बुद्ध जयन्ती

२५२२ दृ क्यंगु बुद्ध जयन्तीया लसदाय स्वाँया पुँही खुनु स्थानीय श्री सुगतपुर विहारे जेठ २ गते अष्टमी खुनु निसें सुगतपुर बौद्ध मण्डलया अध्यक्ष श्री रत्नदेव शाक्यया तत्वावधाने साप्ताहिक व्यापी ज्ञानमाला भजन जुल। स्वाँया पुँही खुनु शील प्रार्थनां लिपा भिक्षु मेधंकर पाखें बुद्ध पूजा जुल।

थुउसिया बैशाख पुँही विशेष रुक्षः धागु धाडिङ्गे राष्ट्रीय विकास सेवाय विजयाना च्वंभ ह भिक्षु ज्ञानपूर्णिक अनंतिसें त्रिशूली विजयाना धर्म देशना आदि कार्यक्रमे नाग कदा दिनदानुर्लिखः।

बैशाख पुँही खुनु हे भिक्षुपि व अनगारिकापि तथा श्री बांधिरत्न शाक्य पिनि पाखें त्रिशूली अस्पताले च्वंपि विरामिपिन्त विस्कुट दान जुल।

बुद्ध मूर्ति रथे तथा भजन सहित् कुरु धायक त्रिशूली बजार परिक्रमा जूगु समाचार दु।

बुटवले बुद्ध जयन्ती

थुउसि बुटवले बैशाख पुँही खुनु अपूर्व कथं बुद्ध जयन्ती माने यागु समाचार दु।

भगवान् बुद्धया मूर्तियात अनेक प्रकारया विजुली मतं छायपा याना सुजातां खिर दान विया च्वंगु व भगवान् बुद्धं अंगुलिमाल यात बोधयाना विजयाना च्वंगु कांकि निगु न रथे तथा थुकथं स्वंगु रथ नगर परिक्रमा जुल। थुगु कांकिया आयोजकत खः श्री मोतिमान व नवयुवक परिवार।

स्थानीय दक्ष बाजा व महिला संघया ज्ञानमाला भजन आकाश हे थ्वल धागु चर्चा दु। भिक्षु चुन्द महास्थविरं बुद्ध पूजा व धर्मदेशना याना विजयात।

हनुमान धाते चैत्यपूजा

२०३५ जेठ ३१ गते खुनु भक्तपुर हनुमान धाते उपासिका दिलकुमारी शाईया श्रद्धा कथं श्री मुनि विहारया आयोजनाय चैत्य पूजा जूगु दु। उक्त अवसरे भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरं धर्मदेशना याना विजयागु समाचार दु।

अन्तर्राष्ट्रीय बौद्ध प्रदर्शनी

२०३५ जेठ ७ गते २५२२ दृ क्यंगु बुद्ध जयन्ती व धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया न दृ क्यंगु बुद्धि (जन्म दिवस) या उपलक्ष्ये थाइल्याण्ड, वर्मा, श्रीलंका, चीन,

जापान, भारत, मलेशिया, कोरिया, वियतनाम नेपालथा बौद्ध फोटो व चित्र प्रदर्शनी तथा शिल्हेगु देशया बौद्ध पत्रिकात धर्मकीर्ति विहारे प्रदर्शन जुल। बौद्ध चित्र मध्ये किशागीतमीं भगवान् बुद्ध याके सीम्ह मचा म्वाकेगु वासः प्रवना च्वंगु दृश्य विशेष जंगलया वातावरणं जागु क्वथाय् मिले याना तगु साप बाँला जू। अनं लिपा सुजातां भगवान् बुद्धवात् क्षीर भोजय विय! च्वंगु दृश्य नं आकर्षित जू।

धर्मपूजा

नेपाले बुद्ध धर्म प्रचारया लागी आपालं बुद्धकालीन घटनात कया सफू च्वया विज्यागु लसताय् पूज्य अमृतानन्द महास्थविरयात् सम्मानार्थ अभिनन्दन पत्र लः ल्हायगु (धर्मपूजा) समारोह २०३५ जेठ सातगते राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठानया कुलपति श्री सूर्यविक्रम ज्ञवालीया सभापतित्वे भव्यरूपं सम्पन्न जुल। न्हापां भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविरया पाखे पंचशील प्रदान जुल। अन ल्यु सुश्री सुमन कमल तुलाधरं स्वागत भाषण याना दिल।

अनं लिपा धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया अध्यक्ष धर्मवती अनगारिकां अभिनन्दन पत्र लः ल्हाना धया विज्यात्— भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं नेपाले बुद्ध धर्म चिरस्थायीया लागी गुलिनं स्यल्लागु ज्या याना विज्यात् उकी मध्ये बुद्धकालीन सफूत च्वया विज्यागु छगू नं महत्व-पूर्णगु खः। मेमेयाय् बौद्ध देशे जूसा वसपोल यात अग्र पण्डित उपाधि पदवी बिल ज्वी। तर अपसोस अपायधम्ह धर्मदूत यात कीथाय् सम्मान मदु। उकी थौं मचापहलं जूसां धर्मकीर्ति विहारया पाखे थव धर्म पूजा याय् खना लेता वो।

राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठानया सदस्य श्री चूडानाथ भट्ट-

राइजुं धयादिल धर्मकीर्ति विहारं थौं गुगु अभिनन्दन समारोह यागु खः थव चिकिधंगु घटना मखु। शदा भक्ति धयागु चिकिधंगु गुण धर्म मखु।

वेकलं धयादिल— पंचशील गुगु परम्परा नेपाले प्रचलन जुया वल व भिक्षु अमृतानन्दया देन खः। थव खँ बुद्ध-कालीन सफूत पिहाँ दोगुलि प्रमाणित जू वन। भिक्षु अमृतानन्द बौद्ध समाज स्थापनाया लागी मार्ग निर्देशन याना विज्याम्ह खः।

भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविरं धया विज्यात— बुद्ध कालीन सफूत भिक्षु संवं यायमागु खः थव तःधंगु ज्या पूज्य अमृतानन्द भन्ते याकचां यानां विज्यात। थव छगू तःधंगु तपस्या खः। भिक्षु संघपाखे बौद्ध परियति शिक्षाया संचालन जुया च्वंगु खँ चर्चा याना धया विज्यात— धर्मवती अनगारिकां धर्माचार्यं पास याना वोथे अनेक प्रकारं धर्म प्रचार याना च्वंगु आदर्श काय् वह जू।

राज सभा स्थायी समिति या अध्यक्ष सम्माननीय श्री भूपालमानसिंह कार्किजुं धया दिल थौं यागु ऐतिहासिक समारोहे भाग काय चंगु थःत थःम्ह अहो भाग्य समझे जुया। धर्म मध्ये बौद्ध धर्म अग्र खः। थज्योगु बुद्ध धर्म प्रचारं या लागी जीवन अर्पण याना विज्याम्ह भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरया सम्माने जूगु अभिनन्दन समारोह ऐतिहासिक मुंज्या खः। धर्मं मनू तःधं जू। वसपोल महास्थविर नं भिक्षु या कर्तव्य पालन याना विज्याम्ह खः।

राज सभा स्थायी समितिया सदस्य श्री बालकृष्ण समं धयादिल— बौद्ध विद्वत्ताय वसपोल न छम्ह अद्वितीय महापुरुष खः।

भूतपूर्व मन्त्री श्री भुवनलाल प्रधानं धयादिल— नेपाले बौद्ध धर्म प्रचार व पुनरुत्थान या लागी यक्वं संघर्ष

जुल । एवं संघर्षे भिक्षु पिनिगु तःधंगु त्याग, तपस्या दुर्ध्यागु दु । अथयोगु इतिहास या खं लोमके मज्जु ।

राणाकाले धर्म यायत ग्याना चर्वि जनतातेत भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं भरोसा विया जग बःलाका विल । नेपाले बौद्ध धर्म पुनरुद्धार यायत वसपोल यागु तःधंगु देन दु । मेमेपिनिगु त्याग तपस्या नं स्मरणीय जू ।

राजसभा स्थायी समितिया सदस्य कवि श्री सिद्धिचरण धयादिल— न्हेदया भित्रे अपाय पंगु उलिमछि बुद्धकालीन सफूत पिहाँ वोगु अभूतपूर्व खः । एवं छ्यगु महानगु ज्या खः । देख, धर्म व जातिया लागी ज्या याइम्ह व्यक्ति या सम्मान राष्ट्रया समान खः ।

भिक्षु असृतानन्द महास्थविरं धर्म पूजाया आयोजक धर्मकीर्ति विहारया प्रति कृतज्ञता प्रकट याना धया विज्यात— न्हागु ज्या नं पूवंकेत आँट मेहनत बले सहयोग माः । आँट व साहस दुसां गुबले गुबले मेपिनिगु सहयोग नं माः । प्रो० श्री बटुकृष्ण भूषण यागु सहयोग मदुगु जूसा थुलि मछि सफूयाकनं पिहाँ वै मखुगु ज्वी ।

अन्ते थौया समारोहया प्रमुख अतिथि श्री भूपाल मानसि कार्की पाखे धर्मकीर्ति विहारया प्रौढ कक्षाय्, सुथेसिगु बौद्ध बाल कक्षाय् व बौद्ध हार्डिर जवाके प्रथम, द्वितीय व तृतीय जूपिन्त पुरस्कार वितरण जुल ।

सभापति आसनं नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठानया कुलपति श्री सूर्यविक्रम ज्ञवालीं दिङानतेगु मान यायगु फुक्सिगु कर्तव्य खः धयादिल । भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं बुद्धकालीन सफूत जक मखु आनन्दकुटी विद्यापीठ, कलेजया स्थापना याना देश सेवा व धर्मया सेवा याना विज्यात । वसपोल यागु ज्यां याना नेपाला न्हाय् च्वन ।

अन्ते श्री वरदेश मानन्धरं धन्यवाद ज्ञापन याना दिल ।

अभूतपूर्व प्रवज्या समारोह

धर्मकीर्ति विहार स्थापना जूगु छिस्वदै फुना छिप्यदै दुर्धंगु उपलक्ष्ये धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोठीया सदस्यपि छिस्वम्ह व बनेपाया उपासक छम्ह नापं जम्मा छिप्यम्ह भोैतया ध्यानकुटी विहारे २०३५ असार १० गते शनिवार कृष्णपक्ष चौथी खुनु भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर, भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविर, भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविर व भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर पिनिगु उपाध्यायत्वे (गुरुत्वे) न्हेनुया लागी संस्कार खंकेगु मती तया प्रवज्या समारोह अभूतपूर्व कथं सम्पन्न जुल ।

प्रवज्या कार्य ज्वीन्हूयो भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं प्रव्रजित ज्वीगु अर्थात श्रामणेर ज्वीगुया महत्वया बारे व्याख्या याना सकसिगुं ध्यान आर्कित याना विज्यात ।

न्हापां प्रज्ञानन्द महास्थविरं सकसितं पंचशील प्रदान याना प्रवज्या समारोह शुरु याना विज्यात ।

उक्त प्रवज्या समारोहे— श्री लोकदर्शन बज्ञाचार्यं बज्ञाचार्यं पिनिनं ध्यन्हुतक चुडाकर्म याना च्यो कोकाय्गु चलन दु । जिमि अबुया पाजु नं ब्रह्मु खः । ब्रह्मु नं चुडाकर्म याना शाक्य जूगु खं चर्चा याना विज्यात । तर भिक्षु पिनिगु पाखे प्रवज्या ज्वीगु चलनं संस्कार यात बदले यानाव्यु धयागु खं नं न्ह्यथना विज्यात ।

श्री केशव काजी वैद्यं बनेपाय ध्यानकुटी विहार बने जुया रचनात्मक ढंगं बौद्ध धर्म प्रचार जुया वोगुलि भिक्षु पिनि मूँ म्हस्युगु खं न्ह्यथना दिल ।

न्हू प्रव्रजित जूम्ह कोण्डन्य श्रामणेर धन्यवाद ज्ञापन याना विज्यात ।

प्रव्रजित जूपिनिगु न्हापा यागु व लिपायागु नां
 १. विष्णु प्रसाद मानन्धर बनेपा बुद्धरक्षित श्रामणेर
 २. प्रेमकुमार शाक्य काठमाडौं धर्मरक्षित श्रामणेर
 ३. चन्द्रेश तुलाधर " संघरक्षित श्रामणेर

४. वरदेश मानन्दर	"	कोण्डण्य	श्रामणेर
५. ज्योतिरत्न स्थापित	"	वप्प	"
६. अगम्यरत्न कंसाकार	"	काश्यप	"
७. शाक्यकुमार कंसाकार	"	भद्रिय	"
८. अमृतरत्न स्थापित	"	शीवली	"
९. केशवराज श्रेष्ठ	"	अस्सजित	"
१०. उदेन कुमार कंसाकार	"	राहुल	"
११. चिनिकाजी महर्जन	"	नन्द	"
१२. अशोकमान	"	यश	"
१३. नारायण	"	राष्ट्रपाल	"
१४. मचाकाजी	"	वक्कलि	"

स्वन्हु बनेपाय व छन्दु काठमाण्डुइ भिक्षु अश्वघोष प्रमुख छिन्याम्ह (१५) छोलाकं भिक्षा विज्यावले अपार जनतां श्रद्धा प्रकट याना भिक्षा दान व्यागु दृश्य नेपाले न्हापां जूगु घटना खः। खयेत ला २०३३ साले बुद्धया जन्मभूमि लुम्बिनीस १३ म्ह प्रवर्जित ज्या बौद्ध संस्कार खंकेगु बुद्ध शासनिक ज्या जूगु खः। अनं लिपा छिप्यम्ह विद्यार्थीत बनेपा ध्यानकुटीसं प्रवर्जित ज्या भिक्षा समेत वंगु न्हापांगु ऐतिहासिक घटना खः।

प्रवज्या समारोहया उपलक्षे ध्यानकुटीसं साप्ताहिक धर्म देशना नं जुल। धर्म देशनाय भाग कया विज्यापि भन्तेपि खः भिक्षु सुबोधानन्द, भिक्षु बुद्धघोष, भिक्षु अश्वघोष भिक्षु सुमंगल, अनगारिका धर्मवती।

वार्षिक उत्सव

बनेपा ध्यानकुटी बुद्धमूर्ति स्थापना याना न्हूगु विहार निर्माण जूगु निदं फुना स्वदं क्यंगु वार्षिक उत्सव २०३५ जेठ २८ गते कुःकुः धायक सम्पन्न जुल। सुथे यें या मिसा मचात स्वम्ह व स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन जुल।

अनंलि भिक्षु प्रज्ञारश्म पाखे बुद्ध पूजा ज्वी धुंका भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविरं धर्मदेशना याना धया विज्यात स्वीदैति न्हापा भिक्षुत धयापि तिछुँत थे जापि समझे जुया चर्चयाय थौं ध्यानकुटी पाखे बुद्ध धर्म प्रचार जूगुलि थुलि मछि भिक्षुत व अनगारिकापि मुना वार्षिक उत्सव माने याय खन।

अनंलि भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरं पूर्ण श्रद्धां बुद्ध धर्म व संघया शरण वना ज्या याना यंकल धासा धनया थनहे फल पावे ज्वीफु धयागु खैया वारे धर्मदेशना याना विज्यात।

धर्मवती अनगारिकां धया विज्यात विहार धयागु धर्म यायगु याय खः। दुँई वापीफत धासा ने दै अथे हे विहारे वना धर्म यात धासा जीवन गति लाइ। लाः मलाः धयागु मनं देका हैगु खः।

श्री द्वारिका डंगोल धन्यवाद ज्ञापन याना दिल।

हर्षया ख

३८ वर्ष न्ह्यो किण्डोल विहारे दक्ले न्हापां भिक्षु अमृतानन्द न्हूगु तालं बुद्ध पूजा याना विज्यागु स्वे दत। अन लिपा २०३५ जेठ ७ गते धर्मकीर्ति विहारं श्रीघले न्हापां न्हूगु तालं भिक्षु अमृतानन्द यात 'धर्म पूजा' याना विज्यागुलि अनगारिका धर्मवती प्रति जिपि सकल उपासक उपासिका पिनि मन अतिकनं प्रसन्न जुल, उत्साहित जुल। थुकथं मेगु नं धर्मया ज्या स्वे दै धैगु पूर्ण आशा दु।

चिनियामान स्थापित

महाप्रज्ञाया जन्मोत्सव

२०३५ जेठ २६ गते तृतीया खुनु बौद्ध ऋषी महाप्रज्ञाया जन्मोत्सव समारोहे भिक्षुपि व अनगारिकापि सहितं

मुना बुद्ध पूजा व धर्मदेशना जुल । धर्म देशना याना विजयापि भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर, भिक्षु अश्वघोष, अनगारिका धर्मवती । श्री कवि दुर्गलाल खविलु नं प्रवचन विद्या दिल ।

ललितविस्तर

भिक्षु महाप्रज्ञाया भिक्षु जीवन काले थम्हं है छापा- खाना देका भिक्षु अमृतानन्द या ख्वहलि कया पालि ग्रन्थ अनुसार सम्पूर्ण बुद्ध जीवनी दुगु 'ललितविस्तर' छापे जूगु दु । सफूया मू ३०।- तका जुल । सम्पर्क स्थान आनन्द कुटी विहार दायक सभा, सुमङ्गल बौद्ध संघ, धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी, श्रीघ, हिराकाजी सुइका, नागबहा ।

बौद्ध प्रमण्डल रूस पाखे

सोवियत संघया केन्द्रीय बौद्ध धार्मिक समितिया अध्यक्ष वानडिडो हम्बो लामाया निमन्त्रणाय खुम्ह सद-स्थीय नेपाली बौद्ध शिष्ट मण्डल १५ असार २०३५ खुनु रूस पाखे विजयात ।

भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरया नेतृत्वे विजयागु उक्त शिष्ट मण्डले आनन्दकुटी विहार गुठीया सभापति भिक्षु महानाम, आनन्दकुटी दायक सभाया सभापति श्री पूर्ण-काजी तुलाधर, सचिव श्री द्रव्यरत्न तुलाधर, कोषाध्यक्ष श्री भाइकाजी रंजित तथा श्री राजमान उपासक खः ।

बौद्ध प्रतिनिधि मण्डले उपासकत दुर्घागुलि उपासक धायका च्वंपिनि मने आनन्द व गौरवया अनुभव जूगु चर्चा दु ।

अनिच्चावत संखारा

२०३५ जेठ २४ गते विमुचा अनगारिका चिरकाल तक रोग ग्रस्त जुया संसारया नियम अनुसार संसार तोता

विजयात ।

वसपोलया म्हाय् विरति अनगारिकां वसपोलया नामे यायमागु पुण्यक्रिया फुकं याना विजयात ।

मुदिता अनगारिका नं जेठ्या २५ गते परलोक वन ।

वसपोलया काय् भिक्षु कुमार काश्यपं कर्तव्य अनुसार सकल भिक्षु संघ व अनगारिकापिन्त भोजन याका विजयात ।

मंगलमान वज्राचार्य

कपिलवस्तुइ छम्ह कर्मथ बौद्ध जुया ज्या याना विजयाम्ह, कपिलवस्तुइ वक्तो यात्री तेत नका त्वंका बाय् विया विजयाम्ह मंगलमान वज्राचार्य दिवंगत जूगुलि यें गण महाविहारे भिक्षुपि व उपासक उपासिकापि मुना असार १२ गते खुनु छ्यू शोभा जूगु समाचार दु ।

स्मशान भूमि निर्माण

पूज्य भिक्षुपि व अनगारिका गुरुमाँपि परलोक विजयापि दाह संस्कार यायगु बखते वावया आपत जूगुलि वां मदायक दाह संस्कार यायगु थाय देकेया लागी पूज्य अनिरुद्ध महास्थविरं रु० ५००।- दां चन्दा प्रदान याना विजयागुलि भन्तेया आज्ञाकथं आनन्दकुटी दायक सभां सकसिगुं सहयोगया लागी अनुरोध यागु दु । निम्नलिखित श्रद्धालु पिनिगु चन्दा प्राप्त जूगु दु-

भिक्षु अनिरुद्ध	५००।-
” कुमार काश्यप	१०१।-
” अश्वघोष	५१।-
अनगारिका विरति	१०१।-
पद्म साहुनी मरुपा	२०।-
आनन्दमुनि जनबहा	५।-
सूर्यमाया थानावहा	५।-
हेरादेवी मानन्दधर कालिमाटी	१०।-

आमद भूमि

गणेशमान खवप

रत्नशोभा शाक्य लगं	५/-
सूर्यमाया डल्लो	५/-
सेरमान नयाँ बजार	५/-
हेरादेवी शाक्य चोखाछें गल्ली	५/-
पन्नादेवी चिकंमुग	१०/-
सा० सामर त्योह	२/-
नानीमाया चोखाछें गल्ली	५/-
नानिशोभा कोछें	२/-
प्राणदेवी बसन्तपुर	५/-
चिनिशोभा डफटर	१/-
सवतलक्ष्मी कोछें	१/-
मोतिरत्न न्हुबहा	१/-
लक्ष्मीदेवी धइता	१/-
वेखानारायण मानन्धर कमलाछि	१/-
राधा श्रेष्ठ नयाँ बजार	२०/-
अनगारिका सहन शीला ठिमी	२/-
अनगारिका बाणशीला यल	५/-
मागुणवती अनगारिका	२/-
रत्नमञ्जरी	११०/-
अनगारिका धम्मवती	५२/-
अनगारिका चमेली	१०१/-
अनगारिका अनुपमा	५१/-
अनगारिका रूपावती	५१/-

आजीवन सदस्य

निम्तलिखित शद्वावार्नि १०३/- दाँ बिया आनन्द
कुटी दायक सभायो आजीवन सदस्य जुया दिल:-
श्री दुर्गादास नेपाली टेकु पचलि, श्री भोगसिद्धि
(बाबुकाजी) वजाचार्य टेकु पचलि, हिरोलालि ताम्राकार
मरु पताङ्गी, श्री दानेरत्न स्थापित मखेत्वा, श्री रत्नजोरि

शाक्य ल० पु० नकवही बुद्धिराज शाक्य ल० पु०
नकवही, श्री बहादुर शाक्य ल० पु० महाबीद्ध, श्री देव
महर्जन गोफल त्वा: इनायखा, श्री लक्ष्मी महर्जन गोफल
त्वा: इनायखा, नानिशोभा कोछें।

खपे बुद्ध जयन्ती

बैशाख पुन्ही खुनु मुनि विहारे सुथं निमें श्रामणेर
महेन्द्र पाखं बुद्ध पूजा व धूर्म देशनां जुल। न्हिने पूर्ण
कलस तथा छायापा यानारेगु रथे बुद्ध मूर्ति तथा स्थानीय
दाफा भजन, गुला बाज, ध्यमे बाज, ज्ञानमीला भजन
सहित रथ नगर परिक्रमा जुल। स्कूलया स्कूउट तसे
स्वयं सेवकया रूपे सहयोग द्यूगुलि, जात्रा कुरु धाल।
नगर परिक्रम लिपा मुनि विहारे भक्तपुर नगर पंचायतया
प्रधान पंच श्री लक्ष्मण दास बर्नेपालीया सभापतित्वे छगू
सार्वजनिक सभा जुल।

बुद्ध जयन्ती समारोह समितिया अध्यक्ष श्री तुलसी
भक्त माकुं स्वागत भाषण याना दिल। श्री सम्यक रत्न
वजाचार्य, जिल्ला पंचायत उपसभापति बिकुलाल भैल,
प० आशाकाजी वजाचार्य, श्री न्हुछेरत्न शाक्य पिसं बुद्धया
महिमा या बारे थथः गु विचार पंका दिल। अन्ते श्री
रामकृष्ण वैद्य धन्यवाद ज्ञापन याना दिल।

निबन्ध प्रतियोगिता

खप बौद्ध दर्शन अध्ययन परिषद् २५२२ दँ या बुद्ध
जयन्ती विभिन्न कार्यक्रम देका स्वन्दु यंक माने यागु जुल।

जेठ ७ गते जिल्ला व्यापि अन्तर माध्यमिक विद्या-
लया बिचे "राष्ट्रीय विभूति गौतम बुद्ध" या बारे निबन्ध
प्रतियोगिता विद्यार्थी निकेतन माध्यमिक विद्यालयस
सम्पन्न जुल। ध्व निकोरु प्रतियोगिता खः।

युगु प्रतियोगिताय न्हापां लाम्ह श्री पंच माध्यमिक

विद्यालयया श्री नीलकण्ठ खड़का, वयां ल्यू लाम्ह श्री विद्यार्थी निकेतन माध्यमिक विद्यालयया श्री सुरेश हाडा, तृतीय जूम्ह श्री चांगु नारायण माध्यमिक विद्यालय श्री रमेश प्रसाद न्यौपाने खः ।

जेठ द गते पं० आशाकाजी वज्जाचार्य पाखे बुद्ध जीवनी या बारे बाखे कनेगु ज्या सम्पत्त जुल ।

ख्वपे हाजिरी जवाफ

भक्तपुर लोकेश्वर ज्ञानमाला भजन मण्डलया आयो-
जनाय् पं० आशाकाजी वज्जाचार्यया सभापतित्वे बौद्ध
समान्य ज्ञानया बारे हाजिर जवाफ प्रतियोगिता जूगु
समाचार दु ।

उगु न्ह्यस लिसः कासाय् न्हापा लागु (प्रथम) बौद्ध
समकृत विहार । वयां ल्यू (द्वितीय) जेतवन विहार
तृतीय जूगु लोकेश्वर ज्ञानमाला भजन मण्डल ।

उक्त न्ह्यसः लिसः कासाय् प्रवचन विया दीर्पि- भिक्षु
विवेकानन्द, श्री रामकृष्ण वैद्य, श्री सप्तचन्द्र वज्जाचार्य,
श्री संघरस्त्व शाक्य ।

ख्वप बौद्ध समकृत विहार (बौद्धसंघ) या ख्वसाकर्य
भक्तपुर फुक्क स्कूलया स्काउट सहित प्रभात फेरी यानालि
भिक्षु विवेकानन्द महास्थविरया सभापतित्वे छगू सार्वजनिक
सभा जूगु दु ।

पं० आशाकाजीया धर्म उपदेश

स्थानीय श्रद्धालु पिनिगु अनुरोध कथं यलया पंडित
श्री आशाकाजी वज्जाचार्य पाखे ख्वप लोकेश्वर विहारे
लच्छ यंक बुद्ध धर्मया उपदेश न्यंका उक्त लोकेश्वरया
न्ह्योने पर्वं पर्वकाले धर्मया नामे जुया च्वंगु हिसा बन्द
याका विज्यागुर्लि स्थानीय सज्जन वर्गत साप प्रभावित
जुया च्वंगु चर्चा दु ।

अनं लिपानं तगुमछि त्वायार्पि छपुच जुया छौर
बहिली विज्याना च्वंम्ह भिक्षु चैत्यराज, बौद्ध समकृत
विहारे विज्याना च्वंम्ह भिक्षु विवेकानन्द व यलया अथ-
ननि च्वंम्ह पं० आशाकाजी वज्जाचार्य पिनि पाखे नं बाखे
कंकेगु धर्म देशना कार्यक्रम सम्पत्त जूगु समाचार
दु ।

थुगु धर्मदेशना जूगुर्लि प्रभावित जुया दुगुचा स्याना
द्वौ पूजा यायमागु कुरीति ठीक मजू धयागु मती तया श्री
कुलरत्न वज्जाचार्यया पालं निसें दुगुचा मस्यार्गुर्लि आः
ख्वप देशे विज्याना च्वंपि वज्जाचार्यपि ज्ञानं खंका हिसा
यायमागु कुथिति रीति तोता भिन्नु लंपु पाखे ल्यूगु समा-
चार दु ।

भोजपुरे बुद्ध जयन्ती

भोजपुर शाक्यमुनि विहारे रुक्षः धायक बुद्ध पूजा
ज्वी धुंका दाका भजन धा नार्यवि बाजा याना बुद्धया
मर्ति खचाय् तया बजार परिक्रमा याना बुद्ध जयन्ती माने
यागु समाचार दु ।

चैनपुरे बुद्ध जयन्ती

चैनपुर सिर्द्धि विहारे नं श्री चन्द्रज्योति उपासक
प्रमुख सकल चैनपुर वासी श्रद्धालुर्पि मुना सुंच निसें बुद्धपूजा
आदि याना न्ह्यने सार्वजनिक सभाया आयोजना याना
बुद्ध जयन्ती माने यागु समाचार दु ।

तानसेने स्वाँयापुन्ही

आनन्द विहारे भिक्षु शाक्यानन्द महास्थविर पाखे
शील प्रदान, बुद्ध पूजा व धर्म देशना आदि याना बुद्धया
जयन्ती रुक्षः धायक माने यागु समाचार दु ।

टक्सार महाचैत्य विहारया आयोजना कथं बौद्ध

हाजिर जवाफ़, सार्वजनिक सभा व धर्म देशना या कार्यक्रम देका बुद्ध जयन्ती माने यागु समाचार दु। थुउसि भिक्षु कुमार काश्यप विज्याना धर्म देशना आदि कार्यक्रमे भाग कया बिज्यागुलि बुद्ध जयन्ती छः धागु समाचार दु। रिडी विहार पाखें न बुद्ध जयन्ती माने यागु दु।

बाग्लुंगे बैशाख पुन्हि

बाग्लुं श्री ज्ञानोदय महाविहार या आयोजनाय २५२२ दै बुद्ध जयन्ती भव्य रूप माने यागु समाचार दु।

शील प्राथना, बुद्ध पूजां लिपा ज्ञानोदय पुस्तकालयया तत्त्वावधाने भगवान बुद्धया बारे छागु प्रवचन गोष्ठी व संगीत गोष्ठी जूगु दु। वहनि बुद्धया मूर्ति खते तथा बजार परिक्रमा जूगु समाचार दु।

धरान बुद्ध आश्रम विहारे व नारायणगढ चित्रबन विहारया ग्वसा कथं विभिन्न कार्यक्रम देका बुद्ध जयन्ती माने यागु समाचार दु।

२५२२ औं बुद्ध जयन्ती समारोह समितिका सचिव श्री कनकमान शाक्यले दिनु भएको

स्वागत भाषण

शान्तिका अग्रदूत महामानव भगवान गौतम बुद्धको जन्म सम्बोधिलाभ र तथागतको महापरिनिर्वाण दिवस, २५२२ औं बुद्ध जयन्ती समारोह भव्य रूपले मनाउन आयोजित यस समारोहमा उपस्थित हुनु भएका यहांहरू सबैलाई बुद्ध जयन्ती समारोह समितिको तर्फवाट म हार्दिक स्वागत गर्दछु।

आजको यस पूनित अवसरमा तमाम बौद्ध समाज सश्रद्धा सम्झना गर्दछ। गतसाल २५२१ सौं बुद्ध जयन्ती समारोहमा राष्ट्रनाथक श्री ५ महाराजाधिराज बोरेन्द्र बोर विक्रम शाहदेव सरकार यस आनन्दकुटी विहारमा

कृपापूर्वक सवारी होइबक्सी, सिद्धार्थको २६ सौं जन्म शताब्दी पूर्ण भएको ऐतिहासिक समारोहको गरिमा बृद्धि गराई बक्सेर बौद्ध जनका लागि ठूलो प्रेरणा बक्सेको छ। श्री ५ को यो निगाह बौद्ध समाजको निमित्त सदासुखद स्मृतिको विषय बन गएको छ।

भगवान बुद्धको २६ सौं जन्म जयन्ति, सिद्धार्थको पर्वित्र जन्मस्थल लुम्बिनीमा पर्न मनाउने गत दुई वर्ष अगाडि बैककमा बसेको विषव बौद्ध सम्मेलन द्वारा पारित प्रस्ताव मुताविक, यस बुद्ध जयन्ति समारोहको आयोजनामा गत दुई वर्ष देखि काठमाडौंवाट सांस्कृतिक बाजागाजा सहित हजारौं श्वेतालु भक्तजनहरू लुम्बिनी गई भगवान बुद्धको यस पूनित जयन्ति भव्य रूपम। मनाउदै आएका व्यहोरा यस सभामा अवगत गराउनु पाउँदा ज्यादै खुसी लागेको छ। यस वर्ष पनि ४ वटा बसमा सधौं भक्तजनहरू सांस्कृतिक बाजागाजाका साथ जेष्ठ ७ गते लुम्बिनीका लागि प्रस्थान गर्नु भएका छन्। माननीय निर्माण तथा यातायात राज्यमन्त्री वालाराम धर्म मगरज्यू, लुम्बिनीमा मनाईने समारोहमा मुख्य अतिथिको रूपमा भागलिन काठमाडौंवाट हिजै प्रस्थान गरि सक्नु भएको छ बौद्ध समाज बहांप्रति पनि धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ। लुम्बिनी विकास समितिका अध्यक्ष श्री लोकदर्शनजी पनि यस समितिको तर्फवाट आवश्यक बन्दोबस्तको लागि लुम्बिनी जानु भएको छ। हास्रो प्रयास लुम्बिनी जस्तो पर्वित तिर्थस्थलका जनतासंग मिली बुद्ध जयन्ति मनाउने क्रम कायम गर्नु तिर छ ताकि लुम्बिनी स्थान काठमाडौं बाट टाढा रहेतापनि हामी संपूर्ण नेपालीको मुटुमा समान रूपमा नजिक भएको कुरा प्रमाणित गर्ने पूनित परंपरा कायम होस।

राष्ट्रनाथक श्री ५ महाराजाधिराज सरकारवाट

लुम्बिनी विकास योजना प्रतिको कृपापूर्ण सुदृष्टि बक्सेवाटै आज लुम्बिनी विकास तथा त्यस्को निम्नित आवश्यक तरजुमा तिव्रता हुन सकेको हो । लुम्बिनी विकासको गुरुयोजनाको अन्तिम रूप तयार भइसकेको सुन्न पाउँदा तमाम बौद्धजगत हर्षित छ । यस गुरु योजना कार्यान्वयन भएपछि लुम्बिनी एक अन्तर्राष्ट्रिय तिथस्थल बन्न गई संसारमा भगवान बुद्धको शान्ति सन्देशको महत्व अरु ध्यापक र प्रभावशाली हुनेछ र आणविक संहार तथा विनासको छायांमा उकुस मुकुस भइरहेको बिश्वमा अर्थपूर्ण, स्थायी शान्तिलाई अरु बढि यथार्थ गराउनुमा बढि सेवा मिल्ने छ भन्ने आशा गर्ने सकिन्द्य ।

शताब्दि शताब्दि देखिको कठिन साधनाको प्रतिफल आजको मानव सम्यता र संस्कृतिको निविलाई आणविक तथा अन्य शक्तिको प्रयोगद्वारा सम्भावित विद्वासवाट मुक्त

र सुरक्षित राख्न महामानव बुद्धको व्यवहारिक तथा बैज्ञानिक उपदेशलाई मनसा बाचा, कम्ना पालन गर्दै मानवले तबनुरूप आचंण गर्नु परेको छ । यस तर्फ हरसंभव प्रयास गर्ने शान्ति प्रेर्मा संपूर्ण मानवको कर्तव्य हुनु आएको छ ।

अन्तमा स्वच्छ, स्नेह र मैत्री जस्ता भावनाले युक्त तथा शुम्बिनी विकासका लागि पहिले देखिनै सहृदय संलग्न सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री किर्तिनिधि विष्टलाई यो समिति तथा बौद्ध समाजको तर्फबाट पुनः स्वागत गर्दछु । साथै माननीय मन्त्रीज्यूहरू, महामहिम राजदूत-ज्यूहरू तथा उपस्थित सज्जन वृन्द तथा द्विदी बहिनी-हरूलाई पनि सम्मान स्वागत गर्दछु ।

बुद्ध शरणं गच्छामी ।

भिक्षु अमृतानन्दद्वारा सम्पादित

बूद्ध साहित्यका अस्तुल्य रचनहरू

	भागा १	७।-	(पू० ५०१)
१) बुद्धकालीन ब्राह्मण	"	८।-	(पू० ५८१)
२) बुद्धकालीन चृहस्थीहरू	"	१०।-	(पू० ६६५)
३) बुद्धकालीन राजपरिवार	"	८।-	(पू० ५५६)
४) बुद्धकालीन स्मृतिलाहरू	"	१६।-	(पू० ७९६)
५) बुद्धकालीन परित्राजकहरू	"	८।-	(पू० ३७८)
६) बुद्धकालीन श्रावक-चरित	"	२२।-	(पू० १००६)
७) बुद्धकालीन श्राविका-चरित	"	१८।-	(पू० ६३८)
८) बुद्धकालीन ब्रह्माद्विदेव	"	१०।-	(पू० ३८२)
९) बुद्धकालीन प्रेतकथा	"	१२।-	(पू० ४०४)
१०) बुद्धकालीन विमानकथा	"	१४।-	(पू० ५४३)
११) बुद्धकालीन ग्रन्थहरूको विषय सूची	१७।-		(पू० ६९७)
१२) बुद्धकालीन ब्राह्मण भाग—२	१५।-		
१३) बुद्धकालीन ब्राह्मण भाग—३	१७।-		

यो पुस्तकहरू पाइने ठेगाना :

आनन्दकुटी, स्वयम्भू

हेराकाजी सुइका, नागवहा, ललितपुर

तीर्थनारायण मानन्धर, कमलाछि, काठमाडौं

व्यवस्थापक : भिक्षु महानाम, प्रकाशक : आनन्दकुटी विहार गुठी, स्वयम्भू, नेपाल । फो. नं. १४४२०

मुद्रक : शाक्य प्रेस, अङ्गहालटोल, काठमाडौं । फो. नं. १३६०४